

NOVA SERIJA
LISO
CIJENA 3 DIN BROJ 70

Skinite hulju iz sedla

FREDERIC SHORT

SKINITE HULJU IZ SEDLA

»Laso« Nova serija 1974.

Recenzija: Fedor Hanžeković, filmski režiser i publicist

Preveo: Julio Radilović

»Laso« — Izdavač OOUR izdavačke djelatnosti »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik: Borivoj Jurković —
— Tisak: OOUR novinsko-revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik«, Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1974.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju): VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA, Zagreb

Cijena 3 d. Za inozemstvo: DM 1,40; ASCH 8; SFRS 1,60; HFL 1,30

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjeto, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/2 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Divlja horda surovih muškaraca jahala je polaganim korakom niz prašnjavu ulicu. Došli su u grad s juga, iz pohumlja. Nemarno opušteni sjedili su u svojim sedlima, a njihova tvrda i gruba lica svakom su promatraču ukazivala da ti ljudi ne zaziru ni od boga ni od vraga.

Jedan od njih trgne revolver i, cereći se, zapuca prema suncu koje je okomitim zrakama sažigalo grad.

Prasnu tri hica, a odjeci pucnjeva odbijali su se od zidova kuća. Jahači zagrohotaju promuklim smijehom. Iza prozora pojave se uplašena lica, a samo nekolicina građana, koji nisu mogli svladati radoznalost, iziđe na vrata.

Desetorica jahača zaustave se ispred šerifova ureda i, ne silazeći s konja, obrazuju polukrug.

Ponovo jedan od njih izvuče revolver i ponovo zaori gromovit odjek hitaca. Izrešetana mecima, lime na ploča s natpisom »Šerifov ured« otkine se od svojih držača i padne na drveni nogostup.

Ispraznivši revolver, obijesni strijelac uzme ponovo puniti svoje oružje. Bio je to snažan i visok momak. Ispod širokog oboda njegova na potiljak zabačenog šešira pro-

virivala je riđa kosa. Ledene, sive oči sijevale su iz suncem opaljena lica. Poput ostalih i on je nosio uobičajenu odjeću teksaških kauboja.

— Hej, šerife! — rikne riđokosi snažnim glasom, gurnuvši revolver natrag u korice. — Iziđi, šerife, i prihvati se posla! Ili više voliš čučati iza svoga писаćeg stola?!

Jahači se porugljivo nasmiju. Građani Lockharta razabrali su pakosne riječi riđokosa momka.

— Šerife Carter! — ponovo vikne riđokosi — Jesi li gluh? Moramo li te najprije probuditi iz tvoga podnevnog sna?

Zaori se surovi smijeh.

Ali grohot im se presiječe kad se vrata šerifova ureda naglo otvore. Tišina se nalegla poput teškog bremena nad glavnom ulicom Lockharta te se činilo kao da je život zastao u nepomičnom zraku što je uskipio u sunčevoj jari.

U dva koraka Henry Carter zakorači na drveni nogostup, čvrsto držeći u rukama dvocijevnu sačmaricu. Usne mu se skupe u tanku crtu dok je stisnutih očiju odmjeravao govornika koji je predvodio grupu jahača.

— Aaaa, evo i tebe! — uzvikne riđokosi i, mahnuvši rukom, pokaže

na izbušeni cimer. — Pogledaj!... Što kažeš na to, šerife? Zamisli, neki je pasji sin uništio tvoju lijepu firmu! Pa to je čisti izazov, zar ne? Da sam ja na tvome mjestu dočepao bih se tog momka i...

Upravivši sačmaricu u prsa ričokosom, šerif Carter ga prekine.

— Umukni, Paul McNaney! Da sam ja na tvome mjestu okrenuo bih konja i zajedno sa svojom bandom odjahao kući. I to smjestal!

Nekoliko je trenutaka vladala tišina. Potom McNaney prasne u smijeh, pljeskajući se od užitka dlanovima po bedrima.

— Jeste li čuli, momci? Jeste li shvatili bezvezno blebetanje našega dragog šerifa?!

Glasan smijeh njegovih ljudi prati McNaneyjeve riječi.

Ali izraz njegova lica naglo se izmijenio. Usne mu se stegnu, dok su mu iz očiju sijevale iskre bijesa.

— Okrivljuješ li ti nas, Carter? Želiš svaliti na nas odgovornost za ovu svoju prokletu tablu, ha? Sjediš tu u gradu i baviš se takvim tricama, a tamo vani, na pašnjacima, rasplamsao se rat! Rekao bih, Carter, da više nisi sposoban za položaj šerifa. Ovi kramari u tom ušljivom gnijezdu trebali bi to napokon shvatiti i naći nasljednika!

Žagor odobravanja preleti krugom McNaneyjeve čete.

Henry Carter se prisilio da ostane miran. Ta je situacija za njega ionako bila bezizgledna. Ma što uradio, sam će sebe izvrgnuti ruglu.

— Gubite se! — ponovi. — Neću trpjeti nered u gradu.

— Ne?! — krikne McNaney. — Ne dopuštaš nered u gradu, ha? A tamo vani? Tamo dopuštaš sve, zar

ne?! Tamo vani momci mogu jedan drugome prosuti mozak iz lubanje, ali ti se ne mičeš od svoga pisatćeg stola!

Stisnutih usana, Henry Carter je šutio. Bilo bi potpuno besmisleno da sada pokušava opravdati svoje ponašanje.

— A sada podnosim prijavu — zlobno prosikta McNaney.

— Zahtijevam da uhapsiš čovjeka koji je pucao na tvoj ured, šerife! I to odmah, ovog časa! Rekao si da ne dopuštaš nered u gradu. Onda poduzmi nešto! Kamo bismo došli kad bi svaki dotepenac pucao na šerifov ured i...

— Prekini već jednom to svoje glupavo blebetanje, ričoglavil!

Metalan je glas zazvučao s druge strane ulice.

Paul McNaney se osupnuo, zgurivši se kao pod nenadanim udarcem biča.

Zatim se polako okrene u sedlu.

McNaney nije vidio osmijeh što je preletio šerifovim licem.

McNaney je vidio samo čovjeka koji je stajao pod nadstrešnicom ispred brijačke radnje.

Taj je čovjek bio naslonjen na jedan od potpornih stupova trijema ruku prekrštenih na prsima. Tanka cigara visjela je u kutu usana, a široki mu je obod šešira, navučenog nisko nad oči, prekrivao dobar dio lica. Neznatčeva crna odjeća bila je zaprašena od dugog jahanja.

Ali Paul McNaney bio je najviše iznenađen činjenicom što je neznatnac nosio revolver o lijevom boku, s kundakom upravljenim prema naprijed. Kakvog li je soja taj glupak što se tu pojavio uplićući se u stvari koje ga se nimalo ne tiču?

Pa ipak, iz neznančeva je držanja izbijalo nešto zbog čega je McNaney osjetio nelagodnu nesigurnost.

No, Paul McNaney to nije želio priznati. Ni pred svojim ljudima niti pred samim sobom. On to nije smio priznati ako se nije htio izvrgnuti opasnosti da izgubi ugled.

— Heej! — vikne razmetljivo, otegnutim glasom. — Kažu da nije zdravo turati svoj nos u tuđe stvari, stranče!

I ostali se jahači orkenu, povlađujući, kimanjem glava riječima svog predvodnika. Nitko nije obraćao pažnju na šerifa, koji je i dalje držao naperenu sačmaricu.

— Čuo si što je rekao šerif Carter, crvendaču! — hladnokrvno odgovori muškarac ne pokrenuvši se iz svog položaja. — Odjaši svojoj kući i povedi ove svoje prijatelje! Tvoje je blebetanje toliko glupavo da čovjeka spopadne muka kad te sluša!

McNaney se zajapuri od bijesa. Žile na sljepoočnicama mu nabreknu, a usta mu se jarosno iskrive. Jednim skokom baci se iz sedla i na tri koraka udaljenosti od konja zašane široko raskoračenih nogu.

Ostali se jahači odmah uklone u stranu.

— Platit ćeš mi — procijedi McNaney kroz stisnute zube. Njegova se desnica spusti i ostane lebdjeti nad kundakom revolvera. Lagano prignut u pasu promatrao je neznanca vrebajućim pogledom.

U crno odjeveni stranac i dalje se mirno naslanjao na drveni stup nadstrešnice odmahujući glavom.

— Okani se toga, dječčače! Umrijet ćeš a da ni sam nećeš znati kako!

Paul McNaney je pomahnitao. To je poniženje bilo više nego što je mogao podnijeti.

— Potegni! — zaurla.

Stranac se samo osmjehne.

Tada McNaneyjeva desnica sune naniže.

Nijedan od njegovih jahača nije mogao zasigurno ustvrditi da je razabrao ikakav pokret neznančeve ruke.

McNaney je izvukao svoj revolver već dopola, ali u tom trenutku lizne plamen iz cijevi revolvera s neznančeva bok!

Paul McNaney osjeti snažan udarac u ruku. Zaprepašteno se zagleda u svoj revolver koji je u visokom luku preletio zrakom i sada ležao u uličnoj prašini.

Ruka mu je ostala nepovrijeđena, ali otečenih i bolnih prstiju, tako da se za neko vrijeme neće moći njome koristiti.

Stranac je nepomično stajao ispod trijema s revolverom upravljenim u McNaneyjeve jahače.

— Zadržite uzde u rukama! — opomene ih. — Iza vas nalazi se šerif Carter sa svojom sačmaricom! A sada, riđoglavi, penji se na konja i kidaj odavde! Svi!

Iz McNaneyjeva lica iščezla je svaka kap krvi. Svojim od jada zažarenim pogledom sažigao je toga nepoznatog čovjeka pred sobom svjestan da je poražen. Okrenuvši se bez riječi pokupi s tla svoj revolver. Potom se polako usigne u sedlo. Pritegavši uzde žestoko zatjera ostruge konju u slabine, tako da je životinja prestrašenim skokom uzagrapce pojurila niz cestu. Ostali krenu za njim.

Topot kopita utihne. Samo je još oblak prašine, koji se hitro rasplinjavao, podsjećao na jahače kojima je tako jadno propala zamisao da napakoste šerifu Carteru.

Jim Defrees spusti svoj teški kolt u korice i pokroči preko ulice. Nije se obazirao na radoznalce što su se sa svih strana pojavljivali iz svojih kuća.

S osmijehom olakšanja Henry Carter pozdravi svog prijatelja.

— Do vraga, Jim! Zaista nisi mogao odabrati bolji trenutak da se pojaviš! Ne želim ni pomisliti što bi se dogodilo da...

Jim Defrees odmahne rukom i potapša Cartera po remanu.

— Pođimo u tvoj ured, Henry. Tu vani uskoro će biti sve puno gledalaca kao na kakvoj priredbi subotom uvečer!

Carter kimne glavom. Odgurnuvši vrata ureda pokupi izrešetanu tablu s natpisom, unese je unutra i položi na kožom obloženu ploču pisaćeg stola.

Defrees privuče stolicu, sjedne i ispruženi noge daleko pred sebe.

— Da popijemo kavu, Jim? Ima vrele vode na štednjaku. Kad je čovjek neženja, poput mene, brzo se navikne da sam obavlja domaćinske poslove. Zbog toga...

— Nemoj se ispričavati — nasmije se Defrees — nije sramota kuhati kavu čovječe! Osim toga, nakon ovolikog jahanja zaista bi se valjalo nečime okrijepiti!

Nakon nekoliko trenutaka Carter se vratio iz kuhinje noseći lonac s kavom i dvije limene šalice.

— Hajde, pričaj! — reče Jim Defrees pošto je srknuo vreli napitak iz šalice. — Krenuo sam iz Santa

Tea ovamo odmah čim sam primio tvoju obavijest. Htio bih znati što se tu događa. Mora da je sam čavo izišao iz pakla kad Henry Carter nije više u stanju da se sam nosi s time! Nije li tako?!

Carter je zamišljeno odmahivao glavom.

— Ne znam, Jim, možda sam već ostario. Ponekad mi se čini da nisam više dorastao nekim stvarima. Nekada se nitko ne bi usudio tako me ismijavati kao što je to pokušao mladi McNaney.

— Hajde, nemoj sam sebe uvjeravati u nešto što nije istina. O čemu je riječ?

Zavalivši se natraške u svojoj stolici, Henry Carter duboko uzdahne.

— Sve je započelo prije dva mjeseca, Jim. Zapravo počelo je smrću Johna Huffmana, sitnopošjednika iz okoline. Njegova se zemlja nalazi tamo u brežuljcima, južno od grada. Odsudno u svemu tome jest da je cjelokupno područje svih izvora pripadalo Huffmanu!

— Prav na vodu, zar ne? — upita Jim Defrees, naslutivši o čemu je riječ.

— Tako je! — potvrdi Carter. Provuče prste kroz crnu kosu, koja je na sljepoočicama bila prošarana srebrnim nitima. — Nikada zbog toga nije bilo svađe. Huffman bijaše miroljubiv čovjek koji je obojici velikih rančera u tom kraju zajamčio doživotna prava na vodu. No, nakon Huffmanove smrti odjednom su započele neprilike. Rat zbog pašnjaka, Jim, kakvog još nikad nisam doživio!

— Hm! — zamišljeno će Defrees. Ako je Henry Carter to tako naz-

vao, onda je zasigurno i bilo tako. On nije bio čovjek koji bi iz muhe pravio slona.

— Kaži mi, Henry, kakvu ulogu u svemu tome igra onaj rikokosi? — upita Jim svog prijatelja.

— Paul McNaney? On je isto takav tvrdoglavi tikvan kao i njegov otac, Sean McNaney. Njegovi su se preci doselili ovamo iz Škotske. To su ljudi s kojima se vrlo teško sporazumijevati. McNaney je vlasnik ranča Slomljeni Luk. Njegov je protivnik Bruce Almond, kojemu pripada ranč Zaokruženo A. Krađe stoke i oražani sukobi na dnevnom su redu. Stalno se događa nešto zbog čega jedan na drugoga svaljuju krivicu.

— Ako do sada nije bilo nikakvih sukoba zbog prava na vodu — reče Jim Defrees — zašto se to ne može srediti nakon Huffmanove smrti?

Šerif Carter kimne glavom.

— Opravdano pitanje. Međutim, Huffman nije imao sina. Njegova žena i kćerka preselile su se u San Antonio k svojim rođacima jer nisu imale sredstava da najme upravnika koji bi umjesto njih vodio ranč. Odvjetnik Andrews je opunomoćen da u što skorije vrijeme proda Huffmanov posjed. McNaneyjevi strahuju da će im Almond ugrabiti svu vodu jer je odvjetnik Andrews zaručen s Almondovom kćerkom Kathleen. Je li ti jasno?

— Dakako — potvrdi Jim — Ali kakav je čovjek taj Andrews? Ima li McNaney osnove da strahuje?

— Koliko ja znam, nema. Andrews je na glasu kao ozbiljan i nepristran čovjek i uživa velik ugled u Lockhartu. Osim toga, ionako se ne bi mogao upuštati u sum-

njive poslove prilikom prodaje Huffmanova ranča jer se ne zna koji je od obojice rančera započeo taj sukob. Počelo je pucnjavom između kauboja jedne i druge strane. Premda sam sklon vjerovati da je McNaney otpočeo svađu, ne mogu to i dokazati.

Jim Defrees je razmišljao o riječima svog prijatelja. Činilo se da je Henry Carter zaista upao u zamršenu situaciju. U zavadi između dva moćnika, kao što su bili McNaney i Almond, nikada nije bilo mnogo izgleda za čovjeka koji bi se sam našao u sredini između njih. Jim Defrees je često slušao o velikim zavadama tekšaških obitelji što su godinama ubirale svoj krvavi danak, a da sila zakona nije uspjela svojim posredovanjem smiriti duhove.

Osim toga, Henry Carter nije bio čovjek koji bi izbjegavao sukob, ako bi bio izazvan. Jim ga je dobro poznao otkako su se u građanskom ratu rame uz rame borili u armiji Konfederacije. Pošto su proveli dvije godine u sjevernjačkom zarobljeničkom logoru, još su neko vrijeme zajedno krstarili jugom prije nego što su u metežu poratnih vremena uspjeli srediti svoju životnu svakidašnjicu.

Jim Defrees nikada ne bi ni pomislio da Henryja Cartera smatra kukavicom. Zbog toga je napustio sve i odmah krenuo na put čim je primio Henryjevu obavijest. Bio je svjestan da bi Carter to isto učinio za njega.

Jim Defrees nije se dugo predomišljao.

— U redu, prijatelju — reče — što predlažeš?

— Postavit ću te za svog zamjenika — odgovori Carter. — Razumije se, ako ti to želiš!

Defrees prihvati prijedlog. Kao zamjenik šerifa moći će najbolje pomoći svom prijatelju.

— Pripazi se malog McNaneyja — upozori ga Carter. — Danas je doživio teško poniženje, a kako je usijana glava i naprasit, odsad će misliti samo na osvetu.

— Pripazit ću — kimne Jim Defrees glavom, svjestan da treba vrlo ozbiljno shvatiti Carterovo upozorenje.

Pošto je Jim ostavio svoga konja u gradskoj konjušnici, Carter ga je predstavio odgovornim građanima Lockharta. U tu svrhu okupili su se predstavnici lokalne vlasti u stražnjoj sobi jedine krčme u gradu.

Nije bio prisutan onaj odvjetnik o kojemu je govorio Carter. Činilo se da je imao važnijih poslova.

Jim Defrees je ustanovio da njegov prijatelj Henry Carter uživa velik ugled u gradu. Nitko nije ni pomišljao na to da bi mu predbacivao nesposobnost. Carterova je riječ još uvijek vrijedila, iako nije uspio okončati svađu među rančerima.

Svi su bili sporazumni da se Jim Defrees proglasi pomoćnikom šerifa. Kratki ceremonijal obavljen je na brzinu i zaliven dobrim viskijem.

U zgradi šerifova ureda bilo je dovoljno prostora jer je većina Carterovih prethodnika imala obitelj. Jim Defrees uselio se u jednu od praznih soba, što ju je šerifova domaćica priredila za njega.

Te večeri Jim je rano pošao na počinak kako bi se dobro ispavao i odmorio. Znao je da će trebati sve svoje sile za ono što mu je predstojalo.

II

U svitanje slijedećeg jutra Jim Defrees je brzim kasom hitao iz grada. Sunce se upravo izdiglo na horizont i čitav je krajolik južno od Lockharta utonuo u zlatnocrvenu svjetlost.

Zauzdavši riđastog pastuha na grebenu jednog humka, Jim Defrees osvrne se pogledom na gradić koji je ostao daleko iza njega. U mirnom jutarnjem zraku iz brojnih dimnjaka izvijali su se pramenovi dima okomito uvis. Naselje je odavalo istu sliku spokoja i tišine kao i prošlog popodneva kad je Jim stigao u Lockhart.

Obazre se oko sebe. Bila je to dobra zemlja, najprikladnija za uzgoj goveda i konja. Valoviti brežuljci do južnog horizonta. Između njih prostrane doline obrasle sočnom travom. Biserni odbljesci jutarnjih sunčevih zraka bljeskali su se na kristalno bistroj vodi potoka što su prošarali zemlju krivudavim tokovima. Sjenovite šume prekrivale su vrškove pojedinih brežuljaka.

Kraj u kome se Jim Defrees ovog trenutka nalazio pripadao je već području Almondova ranča. Sam ranč nalazio se dalje na jugozapadu, tamo gdje je počinjala ravnica.

Posjed McNaneyjevih ležao je jugoistočno oдавде.

Jim je od Cartera zatražio mapu zemljišta kako bi se što bolje upoznao sa situacijom. Zemljište napuštenog Huffmanova ranča ležalo je između graničnih oblasti dvaju velikih imanja. Područje izvora, što je pripadalo Huffmanovu posjedu, nalazilo se pet milja udaljeno od Lockharta. Tu su izvirala četiri potoka koja su tekla prema jugu i ulijevala se u rijeku San Antonio. Dok je Blue Creek tvorio granicu između dva velika ranča, Pinewood Creek je proticao McNaneyjevim pašnjacima. Na mjestu gdje se uzdizalo stambeno zdanje ranča odvajao se Indian Creek, oskudan vodeni tok koji bi ljeti presušio.

Prostrana Almondova zemljišta natapali su Ridge Creek i Hondo Creek.

Dalje na sjeveru obojica su rančera imala dovoljno vode. No, ključna pozicija za južne oblasti nalazila se tu, kod Huffmanovih izvora. Uspije li jednome od njih kupiti to područje, mogao bi bez mnogo truda svu tu izvorsku vodu prevesti na svoje zemljište.

Jim Defrees je pošao da na licu mjesta, na Huffmanovu posjedu, razmotri situaciju. Bio je to njegov prvi službeni zadatak koji je obavljao kao pomoćnik šerifa u Lockhartu. Zapravo, on je taj zadatak sam sebi odredio pošto mu Carter nije htio dopustiti da sam izjaše. No, pak je proveo što je naumio. Moao se, naime, upoznati s okolicom. Tad bi se god valjalo sukobiti s nekim teškoćama i nevoljama, do koje snalaženje u okolici uvijek bi se isplatilo.

Jim Defrees blago potapša konja po vratu.

Nije žurio. Pažljivo je pamtio svaku značajnu pojedinost krajolika, koja bi mu poslije mogla poslužiti kao orijentacija. Pamtio je u vrlo jasnim slikovnim predodžbama. Tamo gdje bi jednom projahao, mogao se poslije kretati sigurnošću mjesecara.

Poslije jednog sata stigao je do obitavališta Huffmanovih. Tu se nalazila stambena kuća od čvrstih drvenih greda. Staja i ostale gospodarske zgrade bile su izgrađene na isti način. Napušteni ranč prostirao se u uvali kojom je proticao potok širok jedva dvije stope.

Prema količini vode u potoku, izvori nisu mogli biti suviše udaljeni. Jim odlučio najprije razgledati zapuštena zdanja, a nakon toga potražiti izvore.

No, nije dospio uraditi ni jedno ni drugo.

Na potmulu prasak naglo se uspravi u sedlu i napetom pažnjom prisluhne u daljinu. Odjek pucnja valjao se prostranstvom u gromovitoj tutnjavi, koja je postepeno odumirala.

Laganim pritiskom bedra Jim potjera pastuha uz najbližu uzvišicu. Još prije nego što je stigao na vrh, začuje se nekoliko oštrijh pucnjeva iz puške.

Napokon je Jim Defrees izbio na glavicu brežuljka. Ali koliko je god napinjao oči, ništa nije mogao otkriti.

Čulo se samo pet, šest hitaca, a potom je ponovo zavládala tišina.

Jimu se učinilo da čuje udaljen topot kopita, koji je vrlo brzo utih-

nuo, tako da nije bio siguran nisu li ga prevarila njegova osjetila.

Međutim, bio je sasvim siguran da su pucnjevi doprli sa sjeveroistoka. A prvi je hitac nedvojbeno potjecao iz sačmarice.

Jim Defrees nije ni trenutka oklijevao. Potjerao je ridana brzim trkom niz padinu u pravcu odakle je začuo pucnjeve.

Prevalio je dvije milje. Tlo je postajalo ravnije. Uskoro će se na horizontu ukazati obrisi gradića.

Zaokrenuvši oko nekog šumarka, Jim naglo zauzda konja.

Usred omanje livade osedlani je dorat spuštene glave mirno grickao sočne vrškove trave. Uzde su se vukle za njim po tlu, a sedlo je bilo prazno.

Upravo takvog dorata jahao je Henry Carter.

Jim je to znao. Od zle slutnje zgrči mu se želudac.

Nekoliko trenutaka poslije pronašao je svog prijatelja.

Henry Carter ležao je na boku, zgrčen i nepokretan. Hitac iz sačmarice raznio mu je leđa u veliku, ružnu ranu.

Jednim skokom Jim Defrees baci se iz sedla i, klekavši na koljena, prigne se nad teško ranjenim čovjekom.

Carter je još bio na životu, ali dah mu je bio vrlo slab i neujednačen.

Jim zapazi da je šerif bio pogođen i u prsa, sa dva, tri hica iz vinčesterke.

Obuzme ga nemoćan bijes. Došao je u Lockhart da pomogne svom najboljem prijatelju, a sada mora gledati kako Henry Carter umire.

Šerifov se ubojica već sada mogao smatrati mrtvim.

Tako je odjednom borba za pašnjake postala osobni rat Jima Defreesa. Više nije bio nepristran čuvar zakona koji bi se čvrstom rukom umiješao među zavađene strane, da okonča sukob. Tko ga je imalo poznavao znao je da Jim Defrees neće mirovati tako dugo dok ne uhvati podmuklog ubojicu iz zasjede koji je njegova prijatelja imao na savjesti.

Bilo je očito na koji su način zasukočili Henryja Cartera. Ma kako iskusan bio, nijedan čovjek ne bi uspio izbjeći takvu zasjedu.

Pucajući mu u leđa obore ga sačmaricom iz sedla, a kad se više nije mogao braniti, dokrajče ga dobro nanišanjenim pojedinačnim hicima iz vinčesterki.

Ispunjen gnušanjem, Jim je u duhu proživio taj podli čin.

U tom trenutku Henry Carter otvori oči. Duboko iz grla otme mu se slabašan jecaj. Osjetio je blizinu prijatelja i pokušao mu nešto reći.

Jim se jače prigne i položi uho na Carterove usne kako bi bolje razabrao njegove riječi.

Glas umirućeg čovjeka bio je još samo slabašan dah.

— ... žao mi je... Jim, ja...

Jimu Defreesu steglo se grlo. Očajnički je pokušavao pronaći neku prikladnu riječ utjehe, svjestan porazne činjenice da Henryju Carteru više nisu bile potrebne nikakve utješne riječi.

Nakon nekoliko beskrajno dugih sekunda ponovo se začuo Carterov glas.

— ... McNaney... Paul... on... osvetio se za... poniženje... Jim, budi... budi oprezan... bu...

Henry Carter naglo ušuti, a glava mu beživotno klone u stranu.

Nagnut nad njim, Jim Defrees je osluškivao još nekoliko sekunda kao da se nije želio pomiriti sa smrću svog prijatelja, očekujući da njegove slijedeće riječi opovrgnu strašnu istinu. No, napokon je shvatio da tu više nije bilo mjesta bolećivim razmišljanjima. Zaklopi mrtvom prijatelju oči polagano se uspravi. Zatim se zagleda u daljinu ne primjećujući ljepotu krajolika.

Paul McNaney!

Ma kako naprasite čudi taj momak bio, Jim nije pretpostavljao da

bi mogao biti sposoban da počinj takvo nedjelo. A što se to ipak dogodilo, ukazivalo mu je na svu žestinu sukoba što se razmahao među rančerima.

Tko je tim krutim i samovoljnim kraljevima pašnjaka dao pravo da u svoje osobne razmirice uvlače i ljude koji su željeli samo mir i nisu se uplitali u njihove sukobe?!

Do đavola, pokazat će Jim Defrees njima da se zbog nekakvih profita ne mogu nekažnjeno poigravati ljudskim životima! Pa ma kako moćnim i utjecajnim oni sebe smatrali.

Još se nije rodio čovjek kojega bi se Jim Defrees uplašio!

Uskoro će oni to osjetiti.

McNaneyjevi kao i Almondovi.

III

Ranč Slomljeni Luk ležao je u udolici četiri milje jugoistočno od područja izvora.

Jim Defrees zauzda ričana na uzvišici, zaustavivši se kako bi razgledao okolicu. Iza njega zastao je i dorat na kojega je Jim privezao mrtvo tijelo svoga ubijenog prijatelja.

Krajolik je izgledao kao prava slika zemaljskog raja. Sočno zelenilo pružalo se dokle je god oko dopiralo. Udolicom je žuborio kristalno čist potok Pinewood Creek. Vodeni tok razdvajao se na mjestu gdje su se uzdizale zgrade ranča. Pinewood Creek tekao je dalje prema jugu, dok je Indian Creek skretao na jugoistok. Bili su to životni sokovi, neophodni za opstanak, koje bi

McNaneyjevi mogli izgubiti ako bi Bruce Almond iz toga krvavog sukoba izišao pobjednikom

Poveći drveni most, sagrađen od čvrstih debelih greda i podignut neposredno ispred račvanja vodenih tokova, vodio je na imanje McNaneyjevih.

Jom Defrees lagano obode pastuha i pojaše prema ranču, vodeći dorata na povodu za sobom.

Nekoliko je ljudi bilo zaposleno oko korala od drvenih pritaka. Oni opaze nepoznata jahača kad se približio na razdaljinu od pola milje. Obustavivši rad zagledaju se prema njemu, dok je jedan od njih otrčao do velike stambene zgrade. McNaneyjeva kuća izgledala je poput prave palače u poređenju s većinom

rančerskih zgrada koje je Jim Defrees dosad vidio. Velika je dvokat-nica nadvisivala ostala zdanja oko sebe. Nadstrešnica na drvenim stubovima zasjenjivala je prostranu verandu i ulaz sa četiri niske stepenice.

Zdesna se pružala dugačka spa-vaonica za momčad, ukazujući veli-činom na pozamašan broj jahača kojima je raspolagao Sean McNaney. Suprotna strana dvorišta bila je omeđena stajskim zgradama. Iza njih bili su koral i kojima su ne-mirno trčkarali i proigravali se ras-ni konji. Zapadnu granicu imanja tvorio je potok Pinewood Creek.

Poput neke tvrđave, pomislio je Jim Defrees stigavši do mosta. U slučaju potrebe mogao bi se McNaney tu utvrditi i bez muke izdržati višednevnu opsadu. Napadači bi vrlo teško prodrli u taj utvrđeni kaštel.

Kopita konja muklo su klopotala preko debelih drvenih nosnica.

Još stotinu i pedeset koraka do ulaza u kuću.

Jom Defrees izvuče vinčesterku iz navlake i položi je poprijeko pred jabuku sedla.

U sjaju jutarnjeg sunca na njego-vim se prsima ljeskala zvijezda, a mrtvački tovar, koji je taj stasiti muškarac vidio sa sobom, nije dopu-štao nikakvih nagađanja o njego-vim nakanama.

Pa ipak se Jim Defrees nije zava-ravao misliju da će lako uhapsiti Pau-la McNaneyja. Bio je svjestan teži-ne pothvata u koji se upustio.

Ali zamjenik šerifa iz Lockharta došao je ovamo da neodložno i bez dvoumljenja udari protiv samovolj-nih nasilnika.

Kad se približio kući na nekih pedeset koraka, pod nadstrešnicu su izašla dva muškarca i zastala široko raskoračenih nogu, pogleda upere-nih u predstavnika zakona.

Jim Defrees odmah je prepoznao rančera. Sean McNaney bio je isto takva gromada kao i kuća koju je izgradio. Bijaše to čovjek koji je navikao zapovijedati i nije trpio neposluh. Stari McNaney bio je ri-đokos kao i njegov sin. Četvrtasta glava bila je čvrsto usađena na širo-kim ramenima. Rančer je nosio od-jeću jednaku odjeći svojih jahača, iako bi se netko drugi na njegovu mjestu već odavno odijevao u odije-la kakva su bila u modi u većim gradovima.

Jim Defrees nastavljao je svoj put.

Na prostoru između stajskih zgra-da i stambene kuće pojave se ljudi koji su do malo prije bili zaposleni kod koral. Samo što su sada svi imali pripasane opasače s revolveri-ma.

Najopasniji od svih bio je, bez sumnje, čovjek koji je stajao uz Seana McNaneyja. Mršav i žilav, sit-nih nasrtljivih očiju, taj je čovjek bio odjeven sav u crnu kožu. Mora da je to bio Hank Giffrin, predra-nik o kome mu je pričao Henry Car-ter.

Giffrin je nosio revolver, vrlo nis-ko, niže od ostalih kauboja.

Dvadeset koraka pred kućom zauzdao je Jim Defrees svoga ko-nja. Dorat s mrtvim šerifom zausta-vio se postrance iza njega.

Jim se zagleda u rančera koji ga je svojim svijetlosivim očima vre-bao pogledom kakvim puma vreba svoj sigurni plijen.

— Vi ste Sean McNaney? — uzvikne Jim bez strahopoštovanja što ga je taj kruti kralj pašnjaka možda očekivao.

Rančerovo zategnuto lice ostalo je bešćutno.

Samo je predradnik bijesno iskrio kutove svojih usana.

— Sjaši! — zareži Giffirin — Onaj tko želi razgovarati sa Seanom McNaneyjem mora najprije sići s konja!

Jim se osmjehne.

— Nisam došao razgovarati! Došao sam uhapsiti čovjeka koji je kukavički, iz zasjede, ubio šerifa Cartera. Taj podmukli ubojica zove se Paul McNaney!

Jimove riječi odjeknu dvorištem ranča poput udarca bičem.

Istog časa sa Seana McNaneyja spala je maska bahatosti. Žile na sljepoočicama mu nabreknu. Bio je bijesan na toga stranca koji se usudio jednog McNaneyja okriviti za ubojstvo.

Hank Giffirin zausti da nešto kaže, ali rančer ga ušutka jednim pokretom ruke.

— Gubite se! — rikne Sean McNaney. — Gubite se prije nego što vas bičevima protjeram odavde!

Dok je Giffirin povlađujući kimao glavom, začuo se uzbuđen žagor ljudi okupljenih kod staje.

Sean McNaney jarnosno je dahtao te se činilo da će se svakog trenutka baciti na zamjenika šerifa.

No rančer nije znao za gnjev što ga je Jim Defrees nosio u sebi.

— Zahtijevam da mi izručite svoga sina — reče Jim. — A vama, ranče, savjetujem da budete razbojnik, jer neću ni trenutka oklijevati

da vas uhapsim i zatvorim budete li ljude huškali protiv mene!

To je prevršilo mjeru. Još se nitko dosad nije usudio razgovarati s njim tako kao ovaj dotepeni zvjezdonosac.

Naprasna je čud starog rančera uskipjela.

— Hank! — krikne stisnutih pesnica sav ustreptao od razbuktago bijesa. — Ne želim više gledati ovu podlu njušku!

Odstupivši korak u stranu, Hank Giffirin se odvoji od svoga poslodavca. Njegove oči postanu još sitnije, vrebajuće, dok mu je desnica lebdjela iznad kundaka revolvera.

— Opominjem vas, predradniče — vikne Jim — da radite protiv zakona!

— Odstrani ga! — urlao je Sean McNaney. — To je zapovijed, Hank!

Giffirin oprezno kimne glavom, pogleda upiljenog u Jima Defreesa.

— Još se uvijek možeš predomisli ti, zamjeniče! Potraži šerifova ubojicu gdje te volja, samo ne na ovom ranču! Nema koristi da se kriješ iza te svoje metalne zvijezde, ovdje vrijedi samo zakon McNaneyjevih! Dajem ti minutu vremena!

— Zakon McNaneyjevih?! — promrmlja Jim za sebe, ali dovoljno glasno da su ga i ostali mogli čuti. — To je zakon ubojica!

Sean McNaney bio je nalik na bure baruta koje je svakog trenutka moglo prasnuti. Ali ipak nije htio riskirati da golim šakama jurne na pomoćnika šerifa.

— Tvoja je minuta protekla! — izusti Hank Giffirin.

Na njegove riječi zamre žagor kaubojica i mrtvi tajac olovnom težinom pritisnu prostor i ljude.

Jedva primjetno, Jim Defrees je zavrtio glavom. Taj Giffrin bio je glupak koji je stavljao svoju glavu u torbu za jednoga nerazumnog i tvrdoglavog starca čiji je sin bio ubojica!

Jim nije ispuštao iz vida predradnika. Lagano povijen prema naprijed, Giffrin je nepomično stajao čekajući da zamjeniku šerifa popuste živci.

A Jim je bio svjestan da neće dovoljno brzo podići i repetirati vinčesterku. Onaj će ga preduhitriti revolverom.

Shvatio je da je Giffrin donio odluku u trenutku su mu kapci izdajnički zatreptali: Giffrinov je revolver poletio uvis.

Njegovo se lice već ozarilo pobjedničkim osmijehom kad se istovremeno dogode dvije stvari.

Pokraj riđanovih nogu na zemlju je pala vinčesterka, a mimo njegove glave sijevnula je žarkocrvena munja iz revolverске vijevi.

Tutanj Defreesova revolvera izmiješao se s prodornim krikom bola što se oteo iz Giffrinova grla.

Sljedećeg trenutka Jim je već skočio iz sedla i dohvatio vinčesterku.

Okretno se pridigavši upravi cijev revolvera u Seana McNaneyja, čije je lice posivjelo.

— Nikakvih gluposti, inače će vaš gazda nastradati! — zaprijeti Jim kaubojima — a sada otpašite svoje opasače s revolverima!

Hank Giffrin pobljedio je poput kreča. Preneražen buljio je naizmjenice u svoju prostrijeljenu desnicu i svoj revolver koji je ležao na tlu ispred verande.

— Ne slušajte ga! — zaori McNaneyjev glas tek što je Jim Defrees izrekao svoju prijetnju — Udesite ga! Udesite to proketo kopile!

Jim je munjevito reagirao. Nije smio oklijevati ako je želio živ napustiti ovo mjesto.

Njegov je revolver ponovo zatunjaao. Metak je zaparao drveni pod verande na prst udaljenosti od vrata ka rančarovih čizama, podigavši uvis vodoskok bijelog iverja.

McNaney odskoči za korak. Nijedna riječ više nije prešla preko njegovih usana. Shvatio je da je taj zamjenik šerifa bio opasniji nego svi njegovi ljudi zajedno.

— Odbacite oružje! — ponovo naredi Jim. Ovoga puta ljudi su se pokorili. Na njihovim se licima očitala zbunjenost. Prvi put doživjeli su da je njihov poslodavac morao ustuknuti.

— Istupite deset koraka naprijed! — zapovjedi Jim pošto su se opasali s revolverima našli na tlu.

Ljudi su opet poslušali. Nikako im nije išla u glavu činjenica da je jedan jedini čovjek slomio moć jednoga Seana McNaneyja.

Muklo stenjući prislonio se Hank Giffrin uz ogradu nadstrešnice. U očima mu je plamsala slijepa mržnja prema čovjeku koji ga je savladao. Sa svojom osakaćenom desnicom Giffrin se još jedino mogao nadati da će ga stari McNaney iz samilosti zadržati na svojoj platnoj listi.

Jim Defrees je to znao i bio je svjestan da odsad pa nadalje neprestano mora biti na oprezu.

— Dakle, McNaney? — obrati se Jim rančeru, ne ispuštajući iz vida

ostale ljude — Gdje se nalazi vaš sin?

— Pa da se i nalazi ovdje na ranču, ne bih vam ga izručio! — zareži starac. — A vi ćete još shvatiti što znači jednog McNaneyja nazvati ubojicom!

No, Jim Defrees nije se više htio upuštati u raspravljanje. Ionako je bio sasvim siguran da se Paul McNaney ne nalazi na ranču. Sve vrijeme Jim je stalno promatrao vrata i prozore na zgradama, ali nije zapazio nikakvo kretanje. Bio je to pouzdan znak da se ostatak momčadi nalazio na pašnjacima. Inače bi ga već odavno netko zaskočio s leđa.

I bez hapšenja rančerova sina Jim je postigao ono što je želio. McNaney i njegovi ljudi znali su što ih sada čeka. Odjednom to više nije bila borba samo protiv Brucea Almonda. Sada im je zaprijetila opasnost s druge strane.

Opasnost koju je predstavljala metalna zvijezda.

Jim Defrees odlučio da mu je to zasad dovoljno. Dakako, mogao je predradnika strpati u zatvor, ali to bi bio nepotreban rizik. Giffriu bi trebalo previti ruku ako bi ga Jim htio povesti sa sobom. No, ako bi jednoga od ljudi poslao po zavoje, mogao bi vrlo lako izgubiti pregled nad situacijom.

Ne, Jimu Defreesu više je stalo do njegova konačnog cilja nego do jeftine zadovoljštine, da smjesti iza brave protivnika koji je ionako bio onespособljen i savladan.

— Pa dobro, McNaney — reče Jim — ako ta propalica od vašeg sina dođe ovamo da se zavuče pod vaše okrilje, kažite mu da šerif Car-

ter nije bio mrtav kad sam ga našao i da mi je dospio odati ime ubojice!... I kažite mu još da je Henry Carter bio moj prijatelj!

McNaney je mračnim pogledom zurio u zamjenika šerifa.

Držeći i dalje vinčesterku u desnoj ruci, Jim Defrees vinuo se u sedlo.

— Neka me, nitko ne pokušava slijediti! — zaprijeti ljudima koji su stajali napetih mišića, spremni da se bace na njega. Potom laganim stiskom koljena potjera konja povukavši za sobom dorata s mrtvim šerifom.

Dok se Jim približavao mostu, čuo se samo topot kopita konja i žubor potoka.

Udaljivši se nekih pedeset koraka od kuće, on krajnje napetim osjetilima zamijeti gibanje iza svojih leđa.

Strelovito se okrene u sedlu i u istom pokretu opali metak iz vinčesterke.

Tane prohuji nad glavama okupljenih muškaraca i udari u pročelje kuće. Jedan od ljudi, koji se pokušao prišuljati k odbačenom oružju, ostao je kao skamenjen na mjestu gdje ga je zatekao prasak hica.

Jim još jednom oštrim pogledom odmjeri rančera koji je stajao pod nadstrešnicom, usana stisnutih u tanku crtu gnjeva, pa potjera konja svojim putem. Više ga nitko nije sprečavao.

Nije se prevario. Sve su to bili grubi i kruti ljudi kojima je Sean McNaney zapovijedao, ali sada su svi dobro znali da je zamjenik šerifa i te kako vješt borac. Bio je nadmoćan čak i onda kad im je okrenuo leđa.

IV

Oko podneva Defrees je stigao u grad. Vijest o šerifovoj smrti pronijela se munjevitom brzinom među stanovništvom i ne mali broj ogorčenih građana zahtijevao je da se ubojica objesi.

Samo bi jedna Jimova riječ dostajala da mu se najmanje dvanaestak odlučnih ljudi pridruži u nemilosrdnom lovu na Paula McNaneyja.

Ali Jim nije želio da se rat između dva rančera rasplamsa u sukob triju strana.

To svoje stanovište obrazložio je sucu Charlesu Mullocku, koji ga je posjetio u šerifovu uredu. Sudac Mullock bio je sjedokos čovjek, ozbiljan i promišljen. Prešao je pedeseću godinu života i imao bogato životno iskustvo.

— Potpuno se slažem s vama, gospodine Defrees. Uvjerit ću građane da ne smijemo grad uvlačiti u sukob između McNaneyja i Almonda. Ali već sam sada siguran da ću u tome uspjeti samo pod jednim uvjetom, gospodine Defrees.

Jim se osmijehne znajući što će mu sudac predložiti.

— Koji je to uvjet, gospodine Mullock?

— Da preuzmete mjesto šerifa! To nam je jedina šansa da Lockhart poštedimo krvavog nasilja. Nije tako lako naći čovjeka vaših sposobnosti, gospodine Defrees.

— Prihvaćam! — odgovori Jim. Nije imao razloga da odbije ponudeno mjesto. Naprotiv, osjećao je neku obavezu da bude nasljednikom svoga mrtvog prijatelja.

Poslije podne Defrees je kao novi šerif položio zakletvu odboru građana Lockharta.

Morao je upotrijebiti svu svoju rječitost kako bi spriječio da se u gradu i okolici izvjesje tjeralice s imenom Paula McNaneyja. Jim je upoznao starog rančera, i nimalo nije sumnjao da bi starac srušio grad u prah i pepeo ako bi sliku svog sina ugledao na potjernici.

Nakon sastanka s gradskim odbornicima, Jim je ~~porazgovarao~~ razgovarao s pastorem i pogrebnikom. Svečani pogreb Henryja Cartera obaviti će se sutradan.

Charles Mullock bio je jedini čovjek u kojega je Jim zasad imao puno povjerenje. Stoga je obavijestio samo suca da će nakon sumraka napustiti grad. To je bilo dovoljno jer je Mullock i bez detaljnijih objašnjenja znao što je novi šerif naumio.

Međutim Jim Defrees neočekivano je morao izmijeniti svoj plan.

Izlazeći nakon večere iz krčme, zapazio je lagani jednopreg kako u pravcu sjevera izlazi iz grada. Na baki se smjestio elegantno odjeveni muškarac s tamnim polucilindrom. Više od toga Jim nije dospio razaznati jer su se kola brzo udaljavala.

Unatoč tome odmah je naslutio tko je to bio.

Dosad je upoznao sve utjecajne građane Lockharta, izuzevši odvjetnika Roda Andrews.

Jimu je bilo potrebno samo pet minuta da osedla ridana i poiaše prema sjeveru.

Ionako si je bio preduzeo da noću prokrstari okolicom sjeverno od grada.

A sada je imao i određeni zadatak dok je pratio jednopreg. Što je tražio čovjek s polucilindrom sjeverno od Lockharta, gdje se nije nalazilo nikakvo naselje? Najbliži grad bio je udaljen više od dvadeset milja.

Jim Defrees je čvrsto odlučio da do kraja raščisti to pitanje. A on je dovoljno dugo proveo u sedlu i nakupio dovoljno iskustva da je neprimjetno mogao slijediti jednopreg.

Kako je sve dublje prodirao u šumoviti kraj, odvjetnika je sve jače prožimao osjećaj nelagodnosti. Rukom je dodirnuo vinčesterku prislonjenu pokraj sebe na sjedištu.

Ubrzo se otrese neprijatnih misli. Da su ga željeli ustrijeliti iz busije, mogli su to već davno učiniti. Za to su vrlo često imali dovoljno prilika. Ne, Paul McNaney ne bi se odvažio na tako nešto jer ga je Rod Andrews prečvrsto držao u svojim šakama.

Odvjetnik se zadovoljno osmijehne. Bio je ponosan sam na sebe kako je sve to spretno udesio. Napokon, njegovo je zanimanje bilo takvo da je zahtijevalo od njega dobro snalaženje u najzamršenijim situacijama. A njemu pak nije bilo nimalo teško da svoje osobite sposobnosti razvije na području izvan pravde i zakona.

Bude li sve onako kako je zamislilo, Rod Andrews bit će zbrinut do kraja svog života. Za takav cilj isplatilo se ponešto i riskirati, i samo bi kakav glupak pri tome mogao

pomišljati na nekakvu stalešku čast, poštenje i tome slično.

Njegov zaprežni konj nosio je žig ranča Zaokruženo A. Izdržljiva smeda kobila žustro je vukla jednopreg.

Otprilike jedan sat nakon toga što je napustio grad, Rod Andrews je stigao nadomak urećenom mjestu sastanka. Upravio je konja u jedan šumski prosjek. Između drveća vladao je gust mrak, tako da je sada mogao napredovati još samo polaganim korakom. No, on se tu dobro snalazio jer je već nekoliko puta prolazio tim putem.

Kad se drveće ponešto razrijedilo, iz mraka zaori promukli muški glas.

— Stoj! Tko ide?

Andrews potrne Proklete buda! Dobro su znali da je njegov dolazak bio dogovoren za ovo vrijeme, i čemu onda to glupo ispitivanje?! Ali on potisne svoju zlovolju ne želeći da nepotrebno razdražuje te ljude koji su se brzo laćali oružja.

— To sam ja, Andrews! — dovikne u mrak i zauzda konja.

— U redu! — odgovori stražar. — Siđite s kola i pođite u logor. Gazda vas očekuje.

Znam to i sam, pomisli Andrews, ali ne reče ništa. Poslušao naređenje i pješice krene prema čistini odakle je dopirao slabašan odsjaj svjetla.

Bijaše topla ljetna noć i nekoliko je muškaraca čučalo na tlu ili sjedilo na sedlima ispred brvnare. Igrali su poker. Na tronošcu iznad vatre visio je željezni kotao u kojem je vrila svježja mirisava kava. Konji su bili privezani otraga, iza kolibe koja je prije mnogo godina pripadala nekom traperu. Bila je sagrađe-

la od čvrstih i debelih brvana i dobro očuvana.

Muškarci ispred kolibe već su zamijetili odvjetnikov dolazak. Jedan od njih ustane i pođe prema Andrews.

U odsjaju vatre svjetlucala se riđa kosa mladoga McNaneyja.

— Je li sve u redu, Rod? Je li te netko vidio kad si odlazio iz grada?

Andrews odmahne rukom.

— Ne brini za to. Znam je svoj posao!

— Prokletstvo — zareži Paul McNaney — pa to se i mene tiče. Ja sam taj koji...

— Uđimo! — prekine ga odvjetnik, mahnuvši rukom prema kolibi. Nije želio da svi čuju ono što je imao raspraviti s McNaneyjem. Ionako su svi drugi samo beznačajni pomagači kojima je trebalo jedino davati dovoljno novaca, a poslije ih odbaciti udarcem noge.

U kolibi je gorjela petrolejska svjetiljka. Rod Andrews privuče stolicu i sjedne za stol od grubih dasaka. Izvadivši iz džepa cigaru, s uživanjem je pripali.

Paul McNaney zatvori vrata i ostane stojeći uz njih. Njegovo je lice izražavalo jedno jedino pitanje.

— Sjedni! — ponuka ga Andrews — Bolje se razgovara sjedeći.

McNaney nevoljko sjedne uz drugi kraj stola

— Hoćeš li napokon progovoriti? Sjedim tu kao na žeravici. Što se događa u gradu? Jesu li ga već pro-našli?

Andrews pomirljivo podigne ruku

— Polako, čovječe! Previše je to pitanja odjednom. Smiri se! — Potom započne raspredati priču koju

je vrlo pažljivo smislio. — Onaj novi pomoćnik šerifa pronašao je Cartera. Danas u podne doveo je njegov leš u grad.

Paul McNaney se namršti.

— Prokletstvo! Taj mi kopilan ide na živce! Pojavio se tko zna odakle i od samog se početka tu razmeće! Računali smo da će Carter biti pronađen tek poslije dva ili tri dana, a taj nam je dotepenac napravio križ preko računa. Treba ga otpremiti na drugi svijet, kao i Cartera!

Andrewsov je osmijeh bio pun razumijevanja.

— Imaš pravo, Paul. Ali tako dugo dok taj momak još nije pohvatao konce naše igre, ostavićemo ga na miru. On će poput slijepca tapkati naokolo i samo uzvitlati mnogo prašine, što će primiriti one kramarske glupake u Lockhartu, a mi ćemo moći nesmetano provoditi svoje planove.

— Nesmetano? — otresito će Paul McNaney. — Nisam baš uvjeren u to, prijatelju! Mislim da...

— Nije tvoje da misliš, Paul! — presiječe ga Andrews. — Ja ovdje zapovijedam, upamti to! Osim toga, ionako ćeš morati za neko vrijeme nestati. Ne smiješ se pojavljivati ni u gradu ni na ranču svog oca.

— Zašto?

— Pa, eto... taj šerifov prijatelj vrlo je lukav momak. Zove se Jim Defrees. Gradski ga je odbor danas poslije podne imenovao novim šerifom. Čini mi se da je nakanio da te spetlja, momče. Odmah je proširio gradom glasine da si ti ubio Cartera. Navodno je Carter još bio živ kad ga je Defrees našao.

Paul McNaney poskoči uvis kao oparen.

— Do đavola! — krikne. — I to mi tek sada kažeš? Moram odmah pobjeći! Moram se...

— Zaveži! — prosikta Andrews prijetecim glasom, od kojega je rančerov sin potrnuo i ušutio.

— Propao sam! — promrmlja McNaney i bespomoćno klone na stolicu.

— Saberi se, tikvane! — okosi se odvjetnik na njega. — Čekaj da ti kažem do kraja. Očito da te taj Defrees lažno optužio u želji da ostavi što bolji utisak na građane Lockharta. Ja sam, međutim, razgovarao s liječnikom i on je prilično siguran da je Carter odmah bio mrtav. Prema izgledu njegovih rana to se može tvrditi s gotovo stopostotnom sigurnošću i on će tako iskazati i pred sudom.

— Carter je bio mrtav — progundala McNaney. — Vidio sam to svojim očima!

— No, eto! — naceri se Andrews. — Zaista ne znam čega si se toliko uplašio! Pa jasno je kao na dlanu da je Defrees priželjkivao Carterov posao za sebe. Bude li potrebno, moglo bi mu se čak i dokazati da je on sam ubio Cartera. Lako bi se jedna takva pričica mogla ubaciti među ljude.

McNaneyjevo se lice ozarilo.

— Pa naravno! Ti ćeš to udesiti.

Rod Andrews je zamišljeno povlačio dimove iz svoje cigare.

— Ne brini, dakle, zbog tih Defreesovih kleveta. Sve su to samo izmišljotine. Zasad je najvažnije da se nekoliko slijedećih dana nigdje ne pojavljuješ. Novi bi te šerif mogao privremeno onemogućiti. Prije

svega ne smiješ se pojaviti na ranču svog oca. Stari bi te sasvim sigurno odmah odvuкао sucu da ime McNaneyjevih opere od ljage. Tada bi bio onemogućen. Razumiješ?

Paul McNaney potvrdno kimne glavom. Ali njegovo je namršteno čelo odavalo da ipak nije u potpunosti shvatio sve tokove odvjetnikovih misli.

Međutim, Rod Andrews bio je zadovoljan. Sve je ispalo da nije moglo bolje. Mladi McNaney je bez ikakva podozrenja prihvatio njegovu priču. Da je znao koliko je zapravo situacija ozbiljna, rančerov bi sin ovog časa pobjegao što dalje odavde. Ali onda Rod Andrews više ne bi mogao na njega vršiti pritisak svim onim sredstvima koje je sada imao u rukama. Time se mogao koristiti jedino ako bi mladi McNaney ostao u ovom kraju.

A upravo je ovdje Rod Andrews trebao Paula McNaneyja, jer je predstavljao okosnicu planova predviđenog odvjetnika.

Nakon nekog vremena Rod Andrews ponovo uzme riječ.

— Noćas ćeš se prihvatiti posla. Almond drži poveće krdo na Ridge Creeku, oko dvije milje južno od izvora. Kraj poznaješ. Otjerajte nekoliko goveda, kao obično. I nemojte štedjeti olovo, Almondu ne smiješ dopustiti predah.

Paul McNaney nevoljko zagunda.

— Zar već ove noći? Do đavola, potrebno mi je malo odmora! To s Carterom bilo je dovoljno za ovaj tjedan. Otjerat ćeš me u ludilo tim svojim prokletim planovima, Rod! Ti samo sjediš kod kuće uz kamin, a ja moram za tebe vaditi kestene iz vatre. Osim toga, ne znam hoće

li me ljudi poslušati Njihov je prvi poslodavac moj otac, a ja im mogu naređivati samo dok se nalazimo ovdje na sjevernim pašnjacima. To ti je dobro poznato.

— Upravo tako — kimne Andrews. — A isto mi je tako dobro poznato da će tvoj otac privoljeti na sve što je upereno protiv Almonda. Ne zavaravaj se, momče, uradić ćeš sve što budem tražio od tebe! Kao što smo se dogovorili! Pomisli na sve one obveznice koje se nalaze u mom sefu... i na dokument u kojem su podrobno navedene sve usluge i poslovi što si ih obavio za mene. Dogodi li mi se nešto nepredviđeno, direktor banke otvorit će sef i sve će izići na vidjelo. Čini mi se da ne želiš... ili...?

Andrews vrebajući pogleda sugovornika

— Ti si sotona! — promrsi McNaney. — Proklet onaj dan kad sam s tobom sjeo za kartaški stol.

— Prekasno je sada razmišljati o tome — naceri se Andrews. — Nema ti druge nego izvršavati moja naređenja! Tvoj bi te stari prije razbaštinio nego što bi poravnao tvojih pedeset tisuća dolara duga, koliko si izgubio na pokeru! Nikakvo čudo kraj sve one škrtosti što su je tvoji škotski preci položili u kolijevku starom Seanu!

Odvjetnik se pakosno nasmije.

Mladi McNaney dobaci mu prije teći pogled, no Andrews se to nije nimalo dojmilo. Čvrsto je držao u rukama sve konce prljave igre.

Jim Defrees ostavio je svog konja u sigurnoj udaljenosti ispred šumskog prosjeka. Srećom, na tlu nije bilo suhog šiblja koje bi ga ometalo

u napredovanju. Tako mu je uspjelo da se prišulja na četrdeset koraka blizu logora. Otkrio je stražarsko mjesto ispred čistine, a pogledom je mogao razlučiti grupu muškaraca oko vatre. Zajedno sa stražarom bilo ih je petnaest.

Odmah je prepoznao mladog McNaneya kad se ovaj s odvjetnikom povukao u kolibu. Jim bi vrlo rado saznao kakve to potajne razgovore vodi Andrews s rančеровим sinom, ali bi zbog toga morao zaobići cijeli logor kako bi se sa stražnje strane privukao brvnari. Za to bilo bi mu potrebno najmanje pola sata. To je bilo previše vremena, a osim toga mogao bi ga netko otkriti.

Stoga se šerif Defrees ograničio samo na promatranje. Nije ni u snu pomišljao da će tako brzo otkriti ubojicu svoga prijatelja.

Jim se zamislio nad činjenicom što se odvjetnik Andrews sastaje s mladim McNaneyjem na takvom tajnovitom mjestu. To ga je opominjalo da se ne upušta ni u kakve preuranjene akcije. Slutio je da se iza tog rata na pašnjacima krije mnogo značajniji problem nego što je sukob interesa dvojice moćnih rančera.

Bilo je očito da je postojao i netko treći, koji je u pozadini mirno miješao i dijelio karte u toj igri.

Taj treći bio je Rod Andrews.

Henry Carter se dakle prevario. Andrews nije bio nepristran, častan odvjetnik, kakvim ga je Henry smatrao. Ni u gradu nitko nije slutio kakve to mreže plete Andrews. Jim Defrees odlučio je zasad ostavi stvari kako jesu, dok ne prikupi dovoljno dokaza kojima bi mogao onemogućiti tog čovjeka zakona koji se u

kasne večernje sate potajno sastaje s ubojicom.

Kako ono reče Henry Carter?... Da, Rod Andrews bijaše zaručen s Kathleen Almond. Andrews u je bila povjerena i prodaja Huffmanova ranča.

Neke daleke slutnje zaokupila Jim Defreesa, ali tok njegovih misli prekine škripa vrata na brvnari. McNaney i Andrews izidu iz kolibe.

Prikriven iza stabla, šerif je nepomično i stajao i promatrao.

— Dakle, kao što smo se dogovorili! — vikne odvjetnik — Još ove noći! Do viđenja, Paul! Do viđenja, momci!

Odgovori mu žagor glasova. Potom Andrews pođe k svom jednogrebu. Čuo se mukli topot konjskih kopita po mekom šumskom tlu.

Jim nije pošao za odvjetnikom. Mnogo je važnije bilo saznati što McNaney i njegovi ljudi smjeraju večeras. Jim je zaključio da je rančev sin dobio upute za neku akciju.

— O čemu je riječ, Paule? — upita netko. — Što je Andrews htio ovoga puta?

Hm, pomisli Jim, ovoga puta?! To postaje sve zanimljivije.

Mladi je McNaney je oklijevao prije nego što je svojim ljudima iznio odvjetnikov zahtjev.

— Riječ je o Almondovu krdu na Ridge Creeku. Uobičajena stvar, momci. Krećemo za dva sata.

Začuse se glasni prosvjedi. Ljudi su se već unaprijed pripremili da provedu mirnu noć i uživaju zasluženi odmor, te nisu bili oduševljeni s predstojećom akcijom. A činilo se da im je već pomalo i dosadilo da ih odvjetnik, poput poslušnih potr-

kala, šalje sad ovamo sad onamo, kako mu je padalo na pamet. Ipak ih je McNaney uspio uvjeriti.

— Budite razumni, momci! Dobro znate da vam Andrews daje novaca samo onda ako izvršavate njegove zapovijedi! A vi ste svi pristali da mu pomažete. Sada nema uzmaca!

Jim Defrees čuo je dovoljno. Besumno se povukao i neopaženo stigao do svog riđana, koji ga je čekao skriven među drvećem. Dohvati uzde i oprezno izvede konja iz šume. Stigavši na otvoreno, baci se u sedlo i pojaše prema jugu.

Imao je dovoljno vremena. Paul McNaney krenut će tek za dva sata.

Pirkao je večernji lahor. Tamnomodrim nebom ganjali su se krpasti oblaci, zatamnjujući u neredovitim razmacima blijedo svjetlo mjeseca.

Šerif je u velikom luku obišao grad. Opresno je jahao zemljištem zapadno od Lockharta koje je pripadalo ranču Zaokruženo A. Izbjegavao je posjed McNaneyjevih, ne želeći nenadano naletjeti na jahače Slomljenog Luka koji bi ga mogli spriječiti u njegovim nakanama.

Jim se sat i pol prije ponoći našao među brežuljcima na zemljištu bivšega Huffmanova ranča. Upoznavši se danju s krajolikom, bez muke je pronašao Ridge Creek i odjahao dobru milju niz potok, sve dok nije u daljini zamijetio odsjaj svjetla logorske vatre.

Ostavivši pastuha u omanjoj udolici, Jim pješice požuri do najbliže uzvisine i popne se na vrh, odakle mu se pružao izvanredan pregled nad okolicom. Vršak brežuljka bijaše gusto obrastao grmljem i šipražjem, tako da nije bilo opasnosti da

bi se njegov lik mogao ocrtati na pozadini mjesecom osvjetljenog noćnog neba.

Logorska vatra bila je udaljena jednu milju. Tamo se nalazilo dvadesetak ljudi, koji su prenoćili uz krdo. Životinje u mraku bilo je moguće raspoznavati samo kao nejasne sjene. Jedan je stražario blizu vatre, a onoga drugog, uz potok, Jim je jedva mogao nazreti.

Izvukavši iz džepa sat, okrene ga prema mjesecu kako bi bolje vidio brojčanik. Za pola sata krenut će Paul McNaney i njegovi ljudi ova-mo, budu li se pridržavali prvobitnog plana.

Jim stavi sat natrag u džep i sjedne na panj. Sada je valjalo strpljivo čekati. Pri tome je morao ostati budan i napetih čula. Odvažio se da smota cigaretu i popuši je zaklanjajući žar dlanovima. Bio je siguran da je okolnim grmljem dobro zaštićen od nepoželjnih pogleda.

Bilo je, naime, neobično važno da ga ne otkriju ni ljudi s ranča Zaokruženo A, ni McNaneyjevi jahači, kako odvjjetnik Andrews ne bi postao sumnjičav.

Neka razmišljaju o tajanstvenom neznancu!

Trenuci iščekivanja otegli su se u beskonačnost. U logoru Almondovih kaubojasve se smirilo. Vatra je gotovo dogorjela, a stražar bi je samo povremeno podstakao omanjim drvцем.

Jim je usredotočio svoj sluh na sumnjive zvukove. Mnoge je godine

proveo u divljini i vrlo je dobro razlikovao prirodne šumove od onih što bi ih prouzrokovao čovjek.

Noćni se samotnik stoga nije iznenadio kad su njegova čula naslutila nešto što je poremetilo prirodan sklad tihe večeri.

Pažljivo je oslušnuo u mrak i razabrao tih šum koraka i konjskih kopita omotanih krpama.

Jim je brzo ustanovio da šumovi dolaze s one strane potoka. Stražari kod krda nisu još ništa opazili. Otkrit će da se nešto događa tek onda kad će biti prekasno da probude zaspale ljude.

Činilo se da je Jim Defrees izabrao zaista izvanredno osmatračko mjesto. Vrlo je lako mogao razabrati sjene koje su se kretale iza šumarka, s druge strane potoka. Još samo nekoliko trenutaka i McNaneyjevi će jahači jurnuti iza drveća.

Jim je pričekao još toliko da je mogao čuti škripu kože na sedlima.

Tada izvuče revolver i opali tri, četiri hica uvis.

Noćni je logor u tren oka oživio. Začuše se prestrašeni uzvici.

U isto vrijeme odjekne topot konja koji su nagnuli iza šumarka. Paul McNaney više nije mogao uzmaknuti jer je već izdao zapovijed za napad.

Momčad s ranča Zaokruženo A za tili se čas bacila u zaklone, obrazujući duž potoka obrambenu liniju koja je napadače zasula ubitačnom vatrom iz pušaka.

Paula McNaneyja obuzme osjećaj kao da propada u ponor. Odjek prva tri, četiri hica pričinio mu se kao ružan san. Ali kad je slijedećeg trenutka ugledao niz vatrenih bljeskova i začuo pušчанu salvu uzduž potoka, shvatio je da je to smrtonosna java.

Noćna tišina bila je rastrgana oštrim pucnjevima, koji su u samom začetku osujetili naum napadača.

— U zaklon! U zaklon! — urlao je Paul McNaney okrećući konja. Izvukavši vinčesterku iz navlake bacio se iz sedla.

Njegovi se ljudi povedu za njim. Zasad se nije moglo pomišljati na povlačenje jer su se suviše približili logoru.

Hici su neprekidno praštali i tuča olova zasipala je napadače koji su sa strane, niže od logora, namjeravali prodrijeti do krda.

Paul McNaney nije razmišljao o tome tko ga je izdao. Valjalo je spašavati vlastitu kožu.

Bacivši se u zaklon iza uleknine u tlu, on prinese vinčesterku uz obraz i potraži cilj nišaneći u vatrenu liniju duž potoka.

Hici njegovih ljudi umiješali su se u paljbu branitelja.

No, prije nego što je Paul McNaney dospio odapeti pušku, prodorni krik nadjača buku borbe. Jedan je od njegovih ljudi bio pogođen. Paul McNaney bijesno opsuje, znajući da će to porazno djelovati na njegovu momčad.

Brzom paljbom ispuca čitav magazin svoje vinčesterke, ali bez usp-

jeha. Almondovi ljudi bili su dobro zaklonjeni i nadmoćniji.

Bijesnim pokretima Paul McNaney ponovo napuni pušku. Promijenivši položaj, opet zapuca. Bilo mu je jasno da se neće moći dugo održati. To ga je ogorčilo, ali njemu je vlastiti život bio suviše dragocjen da bi ga, podstican jarošću, uludo stavljao na kocku.

Hitro otpuže udesno, dok nije stigao do svojih drugova koji su odgovali na vatru Almondovih kauboj-a.

— Moramo se povući! — prošapće McNaney. — Pokrivat će nas Fess i Joe i nakon nekoliko minuta doći će za nama! Čim stignemo na naše zemljište bit ćemo u sigurnosti.

Ljudi su bili zadovoljni što je McNaney uvidio beznadnost položaja. Povlačenje se odvijalo bez teškoća.

Međutim, dva kauboj-a koja su osiguravala uzmak vodila su unaprijed izgubljenu bitku. Uspjelo im je, doduše, omogućiti bijeg ostalima, ali kada su htjeli i sami potrčati do svojih konja, zaglave u tuči olova Almondovih jahača.

Za to je vrijeme Paul McNaney s družinom već bio pregazio Hondo Creek i nedugo zatim stigao do Blue Creeka, na granicu između dva velika posjeda. Tu je skrenuo s puta i pojahao na sjever.

Paul McNaney nije smio ni pomišliti na to da bi potražio sklonište na ranču svoga oca.

Darren Low, predradnik na ranču Zaokruženo A, stigao je rano ujutro u Lockhart da dovede šerifa na Almondovo imanje.

Dok su jahali prema ranču, Jim Defrees je od mršavoga, nerazgovorljivog čovjeka saznao kako je završio krvavi sukob prošle noći.

Na istočnoj strani Ridge Creeka ostala su tri mrtvaca Almondovi kauboji imali su samo jednoga lakše ranjenoga.

Posjed Brucea Almonda nalazio se deset milja južno od Lockharta, neposredno uz Ridge Creek. Rančerska stambena kuća bila je nešto manje razmetljivo građena od one McNaneyjevih. I skromnost ostalih zdanja također je ukazivala na to da je tu jedino bila važna svrsishodnost, a ne vanjski sjaj.

Darren Low uvede Jima u kuću, kojom se širio miris svježeg skuhanog kave.

Iz velikog naslonjača od kože ustao je muškarac koji svojom visinom nije bio ništa manji od Jima Defreesa. Imao je zagasitoplavu kosu i oštro suncem opaljeno lice. Bruce Almond već je prekoračio četrdesetu, ali se doimao mnogo mlađim. Povrh svijetle pamučne košulje nosio je smeđi kožni prsluk.

Ozbiljna lica pristupi šerifu i pruži mu ruku.

Jim se predstavi.

— Čuo sam o vama — odgovori Almond — i drago mi je što ste došli.

— Vaš mi je predradnik ispričao što se dogodilo — reče Jim.

Darren Low se nakašlje.

— Pronašli smo tragove na brežuljku sjeverno od logora — objasni otegnutim glasom. — Mora da je

netko sve to promatrao. Možda je taj netko hicima upozorio naše ljude na opasnost. Inače nije prvi put da McNaneyjevi ljudi uspiju u iznenadnim napadima. Đavolski su vješti u tome.

Jim Defrees ničim nije odao da on o tome zna mnogo više nego što su oni slutili. Iako su obojica u njemu pobuđivali povjerenje, morao je biti oprezan. Napokon, odvjetnik Andrews bio je čest gost ove kuće.

— Jednoga dana saznat ćemo tko je bio taj nepoznati — reče Jim. — Možda čak i netko od McNaneyjevih vlastitih ljudi, kojemu je već dosta toga krvoprolića. Budite zadovoljni da je sve tako dobro prošlo. I poduzmite mjere sigurnosti, jer treba očekivati nov napad. Učinit ću sve što je u mojoj moći, ali ne mogu jamčiti da ću ga spriječiti.

— Nitko to od vas i ne očekuje — odgovori Bruce Almondo. — Dovoljno je da spoznate na kakve su sve podlosti spremni McNaneyjevi i da dobijete jasnu predstavu ovdašnjih prilika. Mi nismo započeli ovaj sukob.

Jim kimne glavom i zamišljeno pogleda rančera.

— Uvjeren sam u to, gospodine Almond, nakon svega što sam u posljednje vrijeme doživio. Paul McNaney ubio je mog prijatelja Henryja Cartera. Već bi samo to bilo dovoljno da stanem na vašu stranu, ali ja zastupam samo zakon i ništa više! Moja je zadaća da uhvatim ubojicu i dokrajčim razračunavanja.

— Potpuno ispravno — suglasi se Almondo. — Ali, dopustite mi jednu primjedbu: niste li se već opredijelili time što želite osvetiti svoga

prijatelja? Je li zaista dokazano da je Paul McNaney ubojica? Čuo sam da je Henry Carter ostao na mjestu mrtav!

Jim Defrees iznenađeno podigne obrve.

— Vrlo zanimljivo, gospodine Almond! A tko zastupa to mišljenje?

Rančer slegne ramenima.

— Nema razloga da vam to zatajim: moj budući zet odvjetnik Andrews. Saznao je to slučajno, razgovarajući s liječnikom.

Tu je novost Jim primio kao opomenu da bude oprezniji. Andrews je, očito, već počeo stvarati javno mišljenje protiv njega. Dakako, odvjetnik je poznavao sve pravne smicalice, a Jim nije imao dokaza da je Carter bio živ kad ga je pronašao.

— Još nisam imao zadovoljstvo da upoznam gospodina Andrewsa — reče Jim. — Nadam se da ću taj propust uskoro ispraviti. Zanima me kako je došlo do ovog neprijateljstva između vas i McNaneyjevih. Henry Carter mi je pričao da je za Huffmanova života među vama postojao prijateljski sporazum o korištenju vode.

— Tako je — odgovori Almond. — Sean McNaney i ja bili smo dobri susjedi, kao i naši očevi. Nismo se svađali i dobro smo se slagali s Johnom Huffmanom. Nakon Huffmanove smrti McNaney je odjednom nadošao na glupavu pomisao da ću ja nekakvom smicalicom prigrabiti područje izvora za sebe.

— Znam. Kako je to započelo?

— Neugodnim iznenađenjem, šerife. Jednoga je dana Hondo Creek presušio. Moji su ljudi odjahali do izvora i otkrili na brzinu podignut

nasip kojim je voda bila skrenuta u Pinewood Creek. Kad su moji ljudi htjeli ukloniti nasip, bili su napadnuti iz zasjede. Imali smo dvojicu mrtvih. Odmah sam razgovarao sa šerifom Carterom. On se pobrinuo da nitko ne smije dirati u područje izvora tako dugo dok se ne prođa Huffmanov ranč.

— Ali McNaney se nije zadovoljio takvim rješenjem, zar ne? — upita Jim.

— Tako je. Nastavio je rušenjem ograda, trovanjem bunara, sitnim krađama stoke. Gotovo se svake noći nešto događalo. Napokon sam izgubio strpljenje. Budući da šerif Carter nije mogao ništa uraditi, prihvatio sam dobačenu rukavicu. Otad vlada ratno stanje, gospodine Defrees!

Almondova se priča podudarala s onim što mu je ispričivjedaio Henry Carter. Pošto je dovoljno upoznao McNaneyjeve, Jim Defrees bio je spreman povjerovati Bruceu Almondu.

A što se tiče Roda Andrewsa, bilo je očito da je vlasnik ranča Zaokruženo A živio u teškoj zabludi.

Jim prihvati rančercov poziv da popije šalicu kave. Tom prilikom upoznao je Almondovu ženu i kćerku. Kathleen je upravo navršila dvadeset godina i Jim je morao priznati da ta plavokosa ljepotica već samom svojom prisutnošću zbunjuje muškarca.

Kada je napustio ranč razmišljao je o jazu koji je tako duboko razdvojio dvije rančerske obitelji. Bez sumnje, Almondovi su bili mnogo razboritiji.

• • •

Jim Defrees je odjahao do Hondo Creeka i krenuo duž potoka prema sjeveru. Njegov cilj bili su izvori na starom Huffmanovu ranču, koje jučer nije dospio razgledati zbog nepredviđenih događaja.

Potok se sužavao. Zastavši na jednoj uzvišici Jim ugleda napuštene gospodarske zgrade nekadašnjeg ranča. Stigao je na mjesto gdje su McNaneyjevi ljudi podigli nasip, o kojemu je govorio Almond. Uz potok je ležala hrpa nabacane zemlje i zašiljenih kolaca.

Jim nastavi put prema brežuljastom području izvora koje se nalazilo neposredno pred njim. Bio je to lijep kraj. Na sve strane prostirao se zagasitozeleni sag meke trave, s razrijeđenim nizovima drveća uz rubove korita vodenih tokova.

Najednom zatrepta metalni odbijesak i Jim se strelovito baci iz sedla, ne dospjevši izvući vinčesterku iz navlake.

Oštar prasak puščanog hica natjera Jimova konja u nekoliko usplahirenih skokova u stranu.

Jim se u padu vješto dočekao i nekoliko se puta prevrnuo po tlu.

Ponovo prasne hitac i olovo prošišta u opasnoj blizini.

Jim se otkotrlja u potok koji je na tom mjestu bio širok jedva dvije stope, a usječena obala bila je visoka upravo toliko da prikrije njegovo tijelo.

Šerifova odjeća natopi se studenom vodom. Jim je već u padu izvuкао kolt, ali je bio suviše udaljen od podmuklog strijelca.

Puščana paljba utihne. Čovjek u zasjedi morao je razabrati kamo se Jim zaklonio, a tamo sprijeda, s desne strane, nalazila se uzvišica oda-

kle je njegov protivnik jednim pogledom mogao obuhvatiti cijelo korito potoka. Udaljenost je iznosila stotinu metara.

Jim nije oklijevao. Držeći kolt visoko, povlačio se na laktovima i koljenima što je brže mogao prema naprijed. Više nije osjećao ledenu hladnoću vode. U pitanju je bio njegov život. Stigne li nepoznati ubojica dovoljno brzo na onu uzvisinu, to bi značilo njegov kraj.

Neznanac je mogao trčati, dok je Jim bio prisiljen da puže.

Nijednog trenutka šerif nije ispuštao iz vida uzvišicu.

Još se ništa nije micalo.

Prevalio je slijedećih dvadeset metara.

Tada ugleda priliku muškarca koji se pojavio na rubu uzvišice.

Jim ugleda odbijesak čelika puščane cijevi upravljene prema njemu, spazi bijeli povoj na ruci i prepozna tajanstvenog napadača.

Bio je to Hank Giffirin.

S uzvišice zaori podrugljiv smijeh. Giffirin je bio potpuno siguran da će uspjeti.

Nemajući drugog izbora, Jim Defrees napne mišiće i poput opruge sune uvis. Mokra i od vode otežala odjeća ometala ga je u pokretima te stane posrtati, ali ipak uspije da se naglavce baci postrance ulijevo.

Pao je na zemlju u trenutku kad je odjeknuo pucanj.

Užareno olovo zapara ga po leđima i val vrućeg bola projuri mu tijelom, ali on stisne zube i prisebno se otkotrlja u stranu izbjegavši slijedeći hitac. U odjeku pucnja hitro skoči na noge i iz sve snage jurne prema uzvišici, čvrsto držeći u desnici revolver.

Unatoč ranjenoj ruci, Giffrin se đavolski vješto služio vinčesterkom. Široko raskoračen, predradnik je vrebao metu kao na vojnom strelištu.

Jim je već mogao raspoznati izobličeno lice svoga neprijatelja. Bio je svjestan da mu brzi bijeg prema naprijed pruža jedinu mogućnost da preživi. I dok je trčao, njegov je pogled netremice bio uperen u Giffrina.

Vidio je kako se njegov kažiprst savija oko otonca na vinčesterki. Istog trenutka Jim se baci na zemlju i prevrne se nekoliko puta.

Metak je prohujao tik iznad njega.

Jim skoči na noge, da bi se odmah slijedećeg trenutka ponovo otoktrljao u stranu.

I ovoga je puta Giffrin promašio.

Jim sune uvis i jurne naprijed. Još ga je tridesetak koraka dijelilo od podmuklog ubojice.

Još dvadeset i pet koraka.

Giffrin ponovo podigne vinčesterku, prateći nišanom munjevito kretanje čovjeka koji ga je onako teško ponizio.

U odsudnom trenutku Jim se baci na zemlju. Njegova sposobnost

reagiranja nije ga ni ovoga puta iznevjerila.

Kokot na vinčesterki zvučno škljocne udarivši o prazno ležište metka.

Bijesnim krikom Hank Giffrin odbaci praznu pušku. U međuvremenu je Jim pretrčao daljih sedam koraka i stigao neposredno pred uzvisinu u trenutku kada je Giffrin očajnički nastojao zdravom ljevičom trgnuti revolver iz korica.

Jim podigne kolt.

— Ne miči se, Giffrine! — poviče.

Ali predradnik nije mario za upozorenje. Bio je gluh i slijep od bezgranične mržnje.

Jim opali i metak strgne Giffrinu šešir s glave.

To je bilo dovoljno da predradnika dovede k svijesti. Prestravljen, ukoči se i problijedi. Zatim polako podigne ruke. U nemoćnom je bijesu buljio u čovjeka kojega ni po drugi put nije uspio savladati. A Hank Giffrin dobro je znao da mu se treća prilika neće pružiti.

Jim Defrees brzo mu pristupi i oduzme oružje.

— Budalo! — progunda šerif i potjera Giffrina pred sobom.

Predradnik se pokrene bez riječi.

VI

Kad je Jim Defrees sa svojim zarobljenikom u podne ujahao u grad, oko njih se ustrčala radoznala gomila. Hank Giffrin zgurio se u sedlu i spuštenih vjeda zurio pred sebe kako ne bi morao susretati podrugljive poglede građana.

Zatvorivši predradnika u ćeliju, Jim porazgovara sa sucem Mullokom.

— Možda bi bilo bolje da prebacimo Giffrina u okružni zatvor u San Antonio — završi Jim svoj izvještaj.

Mullock zatrese glavom.

— Nikada ne biste stigli onamo, gospodine Defrees. Osim toga, potrebni ste ovdje. Bolje je da Giffirin ostane u Lockhartu. McNaney se neće usuditi da ga oslobodi. Dobro zna da se naša gradska milicija sastoji od odlučnih i pouzdanih ljudi koji se neće zavarati među svoja četiri zida kad je riječ o obrani grada.

Jim se složio s mišljenjem suca Mullocka. Događaji su se previše razmahali da bi mogao napustiti ovaj kraj.

Oružar Simpson, čovjek tridesetih godina, preuzeo je dužnost da čuva zarobljenika. Bio je kao stvoren za taj zadatak pošto je, zahvaljujući svom zanimanju, umio vješto baratati revolverom.

Poslije podne pokopan je Henry Carter. Jim je išao prvi iza lijesa jer Henry nije imao nikoga od rodbine. Osim oružara, svi muškarci Lockharta skupili su se na groblju koje se nalazilo na zapadnom rubu grada. Jim se iznenadio kada je spazio i odvjetnika Roda Andrews. Odlučio da nakon pogreba porazgovara s otmjeno odjevenim pravnikom.

Kada je lijes bio spušten u svježe iskopanu raku, Jim osjeti veliku prazninu i bol.

Ljudi su šutke napuštali groblje.

Jimu je bilo potrebno nekoliko trenutaka da se pribere i vrati u stvarnost. Kad se osvrnuo oko sebe, odvjetnika više nije bilo među prisutnima.

Ali Rod Andrews nije mogao tek tako pobjeći. Osim toga, nije mogao ni naslutiti da novi šerif zna mnogo toga o njemu.

Dok se Jim Defrees vraćao u ured, ponovo ga je počela peći okr-

zotina od metka na leđima, koju mu je liječnik u međuvremenu bio previo.

Sada se više nije mogao ograničiti na to da bude samo promatrač.

Morao je stupiti u akciju.

Crven u licu, Paul McNaney ljutito se ushodao kolibom.

— Jesi li sišao s uma?! — vikao je razmahujući rukama. — Kako smiješ dolaziti ovamo usred bijela dana?

Rod Andrews ga s omalovažavanjem odmjeri, osmjehnuvši se.

— Ne uzbuđuj se, dječace!

— Do đavola! Ne nazivaj me dječakom!

— Dobro, dobro. Vidim da si razdražljiv.

Rančarov sin se namrgodi.

— Imam dovoljno razloga za to!

Andrews ga upitno pogleda.

— Dakle?... Što je razlog tvom nemiru? Traže li tvoji ljudi više novaca? Ili se osjećaš osamljenim što ne možeš posjećivati krčmu? Ili nešto drugo?

— Gluposti! — otrese se McNaney. — Protekle noći nismo ništa obavili, a izgubio sam i trojicu ljudi!... Nemoj mi reći da još nisi saznao za to!

Smješka nestane s lica Roda Andrews a i ono poprimi izraz zaprepaštenja.

— Prokletstvo, je li moguće?!... Ne, zaista nisam znao. Još se nisam sreo s Kathleen. Jedino znam da je Darren Low jutros došao po šerifa i da...

— Netko nam je podvalio — prikinu ga Paul McNaney. — S nekoliko je hitaca upozorio Almondove

jahače na opasnost upravo u trenutku kad smo započeli napad.

— Mora da ste bili neoprezni — reče — pa vas je jedan od stražara spazio.

McNaney stane žustro odmahivati glavom.

— Nismo početnici, Rod! Hici su bili opaljeni odnekud izvan logora. Netko nas je promatrao. Ali tko, do đavola? Tko je mogao znati za naš plan?!

Andrews namršti čelo. Osjetio je da Paul McNaney nije bez razloga sumnjičav. Hice upozorenja valjalo je ozbiljno shvatiti. Prvi se put Rod Andrews zabrinuo. Zar bi se moglo dogoditi da njegov brižljivo izmudreni plan ne uspije?...

Ali uzmaka nije bilo. Stoga nije smio pokazati nesigurnost, ako nije želio mladom McNaneyu dati povoda da odustane od svega.

— To neće utjecati na naše planove. — reče Andrews, iako je bio vrlo zabrinut zbog neuspjelog pokušaja prepada na Almondove ljude. — Sada ćemo zadati odlučni udarac. I to odmah. Ne smijemo gubiti vrijeme. Kad to obavimo, moći ćeš se povući. A onda će preko svega toga narasti trava. A novog šerifa preuzimam ja.

Paul McNaney problijedi a donja mu se usna opusti.

— Ne misliš valjda ozbiljno — dahne — ne misliš valjda da...

— Upravo to! — kimne Andrews, zapiljivši se tvrdim pogledom u sugovornika. Prebrodivši svoje vlastite sumnje, ponovo je postao samosvjestan i siguran da nitko ne može rastrgnuti njegovu vješto ispletenu mrežu.

Mladi je McNaney osjećao svu moć odvjetnikove čvrste volje, ali je ipak pokušavao da mu se odupre.

— Rod — uzvikne gotovo molećivim glasom, u kojem nije bilo više ništa od one bahatosti kakvu je inače pokazivao — Rod, ne možeš zahiti jevat i da to već sada učinimo. Prerano je. Rekao si da ćeš mi dati vremena da se pripremim na to. Nije to tako jednostavno kao sa šerifom Carterom! To...

— Prestani cmizdriti! — prosikta odvjetnik. — Izvršit ćeš moje naređenje, je li ti jasno? I ne zaboravi: bude li sve kako treba, uništiti ću tvoje obveznice i onaj dokument. Tek tada ćeš moći slobodno disati, prijatelju!

Teško dišući, Paul McNaney izdržao je odvjetnikov oštar pogled. Potom prigne glavu.

— Dobro — promrmlja slomljenim glasom. — Učinit ću to jer nemam izbora. Ali najranije u ponoć.

— Ne — usprotivi se Andrews — to mora biti odmah po sumraku. A ovo ćeš skrovište smjesta napustiti! Odjahat ćete do kolibe u brežuljcima oko Bastropa, tamo vas nitko neće tražiti. Dakako, najprije ćete obaviti svoj zadatak.

— Ali zašto? — začudi se Paul McNaney. — Zbog čega ne bismo mogli ostati ovdje?

Odvjetnik naglo ustane.

— Jer je Defrees zatvorio vašeg predradnika! Giffirin je pokušao ustrijeliti šerifa, ali je pri tome izvukao kraći kraj.

Andrew iziđe iz brvnare.

McNaney je zurio za njim. Bio je svjestan značenja te novosti. Ako

Hank Giffirin 'progovori, skrovište kod brvnare ne bi vrijedilo ni prebijene pare. Giffirin je znao gdje se nalazi Paul McNaney i njegovi ljudi.

Paul nije mogao znati da šerif Defrees već zna sve što bi mu predradnik mogao odati.

Ali to nije znao ni Rod Andrews.

* * *

Nebo se grimizno zacrvenjelo, a plamteća kugla zalazećeg sunca nije se više vidjela.

Ovoga puta krenuo je Jim Defrees putem koji je vodio na sjever. U torbama je imao dovoljno municije da bi čitav dan neprekidno mogao pucati iz puške i revolvera.

Osim toga, nosio je i dvije čuture s vodom i dovoljno zaliha hrane. Osigurao se za nepredviđene slučajeve, iako nije računao da će se na putu zadržati dulje od dvanaest sati.

Jim pritegne uzde ugledavši iza jednog zavoja na cesti lagani jednopreg koji mu je dolazio u susret.

Vozilom je upravljao Rod Andrews.

Do vraga, pomisli Jim, momak je hladnokrvniji nego što sam mislio. Sada odlazi i po bijelom danu da bi se sastao s mladim McNaneyjem.

Andrews nije mogao imati drugog razloga da bi se nalazio ovdje, sjeverno od Lockharta. Prije nepuna dva sata prisustvovao je pogrebu šerifa Cartera. Imao je, dakle, upravo toliko vremena da se odveze do skrovišta i vrati se u grad. Jim Defrees jahao je polako naprijed.

Rod Andrews već izdaleka opazi šerifa. Više nije mogao izbjeći susret. Zauzda konja.

— Dobar dan, šerife Defrees! — uzvikne namještenim iznenađenjem. — Kakav slučaj da smo se sreli upravo ovdje, a ja sam već odavno namjeravao da vas potražim u gradu kako bismo porazgovarali! Čini mi se da nije potrebno da se posebno predstavljam?

Jim zaustavi konja uz bok jednoprega.

— Ne, nije potrebno, gospodine Andrews. Očigledno smo obojica imali iste namjere. Dosad sam vas vidio samo u prolazu.

— Što ćemo?! — smijao se Andrews. — U žurbi svakidašnjice propuštamo mnogo toga što smo preduzeli uraditi. Nalazite li se slučajno? Ova pustoš na sjeveru nije osobito privlačna.

— Imate pravo — odgovori Jim. — Razgledavam okolicu. Moram upoznati područje svoje nadležnosti. A što je vas nagnalo u ovu pustoš?

— Pa eto — uzdahne Andrews i slegne ramenima — dužnost, šerife. Vjerojatno ste čuli da sam ovlašten za prodaju Huffmanova ranča. Vrijeme je da požurim. Možda ću uspjeti dokrajčiti neprijateljstva između one dvojice rančera.

— Vrlo zanimljivo — reče Jim. — A kako biste to postigli, gospodine Andrews?

— To nije tako jednostavno, šerife. Zato pažljivo ispitujem okolicu na sjeveru. Riječ je, naime, o ovome: praktično nije moguće provesti diobu područja izvora bivšeg Huffmanova ranča jer su vrela smještene suviše blizu jedno drugome. Stoga tražim prikladna zemljišta koja bi se jednome ili drugome interesant mogla ponuditi na ime odštete. Ra-

zumijete? Izvori će moći pripasti samo jednome, a zato će on onome drugome jamčiti ista prava korištenja vode kao što je to bilo za Huffmanova života. Osim toga, onaj drugi dobiva za poravnanje dodatno još i komad zemlje na sjeveru od onoga, dakako, koji će zadobiti područje izvora većom novčanom ponudom.

— Bit će to paprena cijena za Huffmanov ranč — reče Jim, koji nije povjerovao u odvjetnikovu priču.

Andrews se smješкао. — Ali i McNaney i Almond imaju dovoljno novaca. Huffmanovoj udovici i kćeri pare će dobro doći.

— Hm — progundā Jim.

— Jeste li već našli neki trag ubojice svoga prethodnika? — upita odvjetnik.

Šerif mu se izazivački osmijehne.

— Ne mogu davati nikakve podatke o istražnom postupku koji je u toku, gospodine Andrews.

Uzdigavši obrve, odvjetnik ga iznenađeno pogleda.

— Vidi, vidi! Pa vi se razumijete u pravo, šerife!

— Ponešto — odgovori Jim. — Čovjek ponešto čuje i zapamti!

— Izvrsno! — reče Andrews. — Dobro je kad se šerif razumije u pravne stvari, onda zna razliku između pretpostavke i dokazne činjenice, zar ne?

Jim je odmah shvatio kamo odvjetnik nišani ovom primjedbom, ali nije želio da se upušta u čarkanje riječima.

— Svakaka — odgovori. — Ali šerif mora znati i to da će njegova izjava biti uvažena s najvećim pov-

jerenjem. Do viđenja, gospodine Andrews!

Kažiprstom dodirne rub oboda šešira i lakim stiskom koljena potera konja.

Jim je na svojim leđima osjećao pogled odvjetnika. Potom začuje škriputanje željezom okovanih kotača kad je Rod Andrews pokrenuo jednogreg.

Šerif se osmijehne zamišljajući svu mješavinu osjećanja i misli u kojoj se taj poput jegulje glatki čovjek sada našao.

Dakako, Jim je lako mogao tjerati mak na konac time da prisili Andrewsa da ga otprati do McNaneyjeva skrovišta. Ali tu bi mu nedostajale one dokazne činjenice kojima bi jedan šerif, po Andrewsovim vlastitim riječima, morao posvetiti osobitu pažnju.

Ne, još nije bio pravi trenutak da se pozabavi s odvjetnikom. Ponajprije je morao sve svoje sile usredotočiti na to da zločinačkog sina starog McNaneyja što prije pritjera iza zid.

A onda će od Paula McNaneyja i njegovih ljudi dobiti one dokazne činjenice kojima će Rodu Andrews strgnuti s lica masku poštena čovjeka.

Nešto prije mraka stigao je do šume u kojoj se nalazila brvnara. Kao i prošli put, tako je i sada poduzeo sve mjere opreza kako bi se neprimijećen prišuljao logoru. Samo što je ovoga puta ponio još i vinčesterku i natrpao džepove municijom.

Najednom opsuje.

Na proplanku i u kolibi nitko se nije micao, nije bilo privezanih ko-

nja, niti je gorjela logorska vatra. Nigdje ni žive duše.

Paul McNaney nestao je zajedno sa svojim čoporom.

Jim nije trebao mnogo razmišljati da bi došao do objašnjenja. Andrews je znao da je Hank Giffirin uhapšen. Andrews se malo prije sastao s Paulom McNaneyjem ovdje, u njegovu skrovištu.

Takozvane činjenice bile su vrlo jasne i čvrsto povezane. Ali gdje se sada nalazio McNaney?

Jim odluči da svakako dođe do odgovora na to pitanje. Potrošivši

kutiju šibica otkrio je tragove konjskih kopita koji su vodili do južnog ruba šume i dalje preko ravnice. Zatim se vrati konju.

McNaney je odjahao na jug. To je moglo značiti samo dvije stvari: ili je krenuo da u svoga oca potraži sklonište i zaštitu, ili je naumio da ispravi neuspjeh što ga je doživio prilikom posljednjeg prepada.

Šerif se najkraćim putem vratio u grad. Morao je promijeniti taktiku. Sada treba prisiliti odvjetnika da zaigra otvorenim kartama.

VII

Jahači su prešli granicu ranča Zaokruženo A sjeverno od područja izvora, između bivšega Huffmanova ranča i grada Lockharta.

Paul McNaney poznavao je svako stablo i svaki grm, pa tako i na imanju Almondovih. Između dviju obitelji nije bilo neprijateljstava dok je još kao dijete tumarao tim krajevima. Poslije, kako je sve više stasao, neko je vrijeme prijateljevao s Kathleen. Ali tada se pojavio Rod Andrews, otvorio odvjetnički ured i preoteo mu djevojku.

Ali Andrews je mladom McNaneyju oteo i druge stvari, prije svega novac. Paul je bio uvjeren da toga uredskog štakora može uništiti za kartaškim stolom pa je sjeo s njim na partiju pokera. Ali se prevario, a poslije se svom takmacu nije mogao čak ni osvetiti jer je Rod Andrews uživao ugled i u Paulova oca. Sean McNaney ne bi nikada odobrio kad bi njegov sin napa-

dao čestita odvjetnika, a o golemom kartaškom dugu svog jedinca starac nije imao pojma. Tako je Paul McNaney od onoga sudbonosnog dana bio prisiljen da za javnost podržava lažne prijateljske odnose s Rodom Andrewsom.

Paul je bio svjestan da se srozava sve dublje u kal otkako ga je odvjetnik držao u šakama. Po njegovu naređenju izvršavao je sve teže prijestupe, a za ubojstvo šerifa nije se morao čak ni mnogo predomišljati.

Ali to što je sada trebao uraditi bio je najgore od svega. Ježio se od same pomisli na to, pa ipak je znao da će jednog dana morati to izvršiti. Jer Andrews mu je sve to već na samom početku razložio.

Propao sam, razmišljao je Paul. Njegov položaj nije mogao biti gori nego što je bio. Svome ocu više nije smio pred oči, a odvjetnik ga je imao potpuno u svojoj vlasti.

Paul McNaney vodio je svoje ljude sigurnim putovima zemljištem koje je za njih predstavljalo neprijateljsko područje. Poznavao je mjesta na kojima su bile postavljene straže i načine kako da se neopaženo provuče mimo njih.

Konjska su kopita bila omotana krpama. Napredovali su nečujno. Kraj pojedinih stražarskih mjesta projahali su u velikom odstojanju kako čuvari ne bi mogli razabrati čak ni tiho zveckanje orme ni škripu kože na sedlima.

Približili su se na četvrt milje od rančerskih zgrada. Tu u jednoj udolici ostave konje, sputavši im prednje noge kako životinje ne bi odlutale.

Šuljajući se, Paul je predvodio svoje ljude prema najbližem brežuljku. Začas se uspinu na vrh, odakle im se pružao dobar pregled nad Almondovim imanjem. U gusto razbacanom grmlju i šipražju našli su doboljno zaklona.

Nekoliko su trenutaka šutke promatrali zgrade na ranču. Iz kaubojske spavaonice dopirali su grubi muški glasovi. Netko je nevješto udarao u žice bendža, a nekoliko ga je kauboj pratilo pjesmom.

Kroz danji prozor stambene kuće prodiralo je žuto svjetlo. Obitelj se je još zadržavala u velikoj dnevnoj sobi. Kako je bio česti gost u Almondovih, Paul McNaney dobro je poznavao raspored prostorija u kući.

Oči mu se priviknu na tamu pa je bez muke razaznao čuware. Jedan se nalazio pokraj zapadne kapije, udaljen od kuće sto koraka, a drugi je stajao uz potok, pedesetak

koraka daleko od stražnje strane kuće.

Paul McNaney izuje čizme i navuče mokasine. Skinuo je opasač s revolverom i šesir zadržavši samo široki nož o pojasu i dvocijevni derinđer u džepu od hlača.

— Polazim! — obrati se šapatom svojim ljudima. Umiješajte se samo ako začujete pucnjavu. Inače budite tihi i ne mičite se dok se ne vratim!

Izvuče se iz zaklona šipražja i poguren odšulja niz padinu brežuljka. Buka iz kaubojske spavaonice dobro mu je došla. Znao je da Bruce Almond ne drži pse.

Paul McNaney prillegao bi svakih dvadesetak koraka uz tlo i osluškivao. Nije zamjećivao sumnjiva kretanja. Činilo se da se sve odvija mnogo lakše nego što je očekivao.

Trebalo mu je deset minuta da stigne do istočnog pročelja kaubojske spavaonice. Zamor glasova odavao je da se ljudi osjećaju bezbrižni, ne računajući na to da bi se njihovi protivnici odvažili prodrijeti u lavlju spilju.

Paul se pritajio iza zid spavaonice. Stražar na potoku bio je sada udaljen od njega koliko bi dobio kamenom. Ali čovjek je svu svoju pažnju usmjerio prema istoku, odakle je, po njegovu mišljenju, jedino mogla zaprijetiti opasnost.

Poslije nekoliko minuta Paul McNaney nastavio je bešumno napredovanje. Hitro se provukao brisanim prostorom između kaubojske spavaonice i stambene kuće, uz čiji se stražnji zid zatim prišuljao do sjevernog krila zdanja.

Iza prozora Almondove radne sobe gorjelo je svjetlo.

Krila prozora bila su samo prislonjena! Bruce Almond trebao je svježeg zraka dok se bavio poslovnim knjigama. Paul se zadovoljno nasmiješi. Bio mu je ušteđen mukotrpan posao da nasilno otvori prozor.

Učinivši nekoliko opreznih koraka, Paul zastane i oslušne. Iznutra se nisu čuli nikakvi glasovi, samo tiho šuškanje papira.

Bruce Almond bio je sam.

Paul McNaney izvuče nož iz kožnog toka i oprezno virne u sobu, spreman da svakog trenutka uzmakne ako se za to ukaže potreba.

Bruce Almond sjedio je ukoso od prozora za svojim pisaćim stolom i listao omašne poslovne knjige. Povremeno bi umakao pero u crnilo i nešto bi bilježio.

Paul McNaney još se jednom osvrne oko sebe, ali sve je bilo mirno.

Uhvativši nož za oštricu, uspravi se i jednim zamahom odgurne krila prozora.

Dryu je zaškripalo.

Bruce Almond se prestrašeno trgne i okrene u stolcu.

Oči mu se raskolače od užasa.

Ali bilo je prekasno.

Smrtonosni je čelik poletio prema njemu.

Bruce Almond nije dospio da se izmakne. Nož ga pogodi u srce. Umro je bezglasno, i već je bio mrtav kad se polako prevalio u stranu i pao glavom na otvorenu knjigu.

Paul se povukao od prozora.

Pri povratku kretao se isto onako oprezno kao i pri dolasku, znajući da bi pogriješio ako bi u paničnoj žurbi napustio poprište zločina.

Nesmetano je stigao do svojih ljudi na brežuljku.

A dolje, oko rančerskih zgrada, još je uvijek sve bilo mirno. Samo se iz kaubojske spavaonice i nadalje razlijevala dernjava muških glasova.

Ubojica je sa svojim čoporom odjahao ni od koga ometan. Kad je ranč Zaokruženo A ostao tri milje daleko iza njih, Paul McNaney bio je siguran da je njegov pothvat potpuno uspio.

Još su ih samo tri milje dijelile od posjeda njegova oca. Tu kratku udaljenost prevalit će lakoćom, mnogo prije nego što bi Almondovi jahači mogli otkriti bilo kakav trag.

Pred svojim uredom Jim Defrees je sjahao i, prebacivši krajeve uzda oko prečke za vezivanje, ušao da pogleda uhapšenika.

Već se bila spustila noć kad je stigao u grad.

— Sve je u redu, šerife! Nema ništa nova! — dočeka ga oružar Simpson koji je čuvao Giffrina.

— Dobro — kimne Jim — ali ja ne mogu ostati ovdje jer imam još nekog posla. Mogla bi to biti duga noć za vas, gospodine Simpsono. Zamolit ću suca da pošalje nekoga da vas zamijeni.

— Nije potrebno, šerife!! — odbije oružar Jimovu ponudu. — Raduje me što vam mogu pomoći!! Osim toga, moja žena opskrbljuje me jelom i pićem.

Jim se zahvali čestitu čovjeku, ispije šalicu kave i napusti ured.

Tek što je za sobom zatvorio vrata, ugleda kola koja su u ludoj vožnji nailazila cestom.

Ljudi koji su se u manjim grupicama zadržavali pred kućama okretali su glave i istezali vratove kad je dvopreg projurio mimo njih i postavio se pred liječnikovom kućom.

Dok je kočijaš skočio sa svog sjedišta, Jim ugleda žene na stražnjem sjedalu kola.

Prepoznao je Kathleen Almond i njenu majku.

Kočijaš je dugim koracima utrčao u kuću. Poslije nekoliko trenutaka ponovo je izišao u pratnji liječnika. Obojica su pažljivo pridržavali stariju ženu pomažući joj da siđe s kola.

Jim Defrees požuri onamo. Slutio je zlo i nije pomišljao na namjeru da potraži odvjetnika.

Kathleen Almond ugledala ga je u času kad je njena majka u pratnji dvojice muškaraca već ušla u kuću.

Djevojka se okrene šerifu. Njeno lice bilo je blijedo i neprirodno ozbiljno.

Jim Defrees nije morao ništa pitati.

Kathleen se jedan trenutak nijemog zagledala u njega.

— Moj otac je ubijen — izusti.

Ljudi su čuli te riječi i mrtva je tišina zavládala ulicom.

Jimu je netko nevidljiv stegao želudac.

Kathleen Almond je nastavila govoriti. Činilo se da joj to donosi olakšanje od neshvatljive grozote što ju je proživjela.

— Moja je majka slomljena. Šerife. Srce ju je izdalo. Bojim se da neće preživjeti. Zato...

Jim uzme djevojku pod ruku i povede je u liječnikovu kuću.

— Budite sada uz nju, gospođice Almond — reče blago.

Kathleen šutke kimne glavom.

Ni Jim nije nalazio riječi, osjećajući da bi sam sebi izgledao podlo ako bi se u takvom trenutku počeo razbacivati obećanjima. Zacijelo bi zvučalo kao poruga kad bi sada stao govoriti kako će učiniti sve što je u njegovoj moći da uhvati ubojicu. Nije li njegova najpreča dužnost bila da prije svega spriječi to umorstvo?

Zatajio je, pokazavši se nedoraslim zadatku što ga je preuzeo. Sve je to sebi predbacivao.

Odjednom je shvatio svoga mrtvog prijatelja. Kako li se jadan morao osjećati Henry Carter spoznavši svoju nemoć, u tom divovskom rvanju, između dvije zaraćene stranel

Jim dozove kočijaša.

— Kako se to dogodilo? — upita ga tiho, kad su izišli iz kuće i zastali na drvenom nogostupu.

Čovjek mu ispriča da je gospođa Almond našla svog muža mrtvog u njegovoj radnoj sobi. Darren Low naredio mu je da obje žene odveze u grad. Do toga trenutka nisu još bili otkriveni nikakvi tragovi.

Jim Defrees požuri do ričana, vine se u sedlo i, podbadajući konja, u divljem galopu izjuri iz grada. Nije više brinuo o odvjetniku. Sada je imao važnijeg posla. Možda će na vrijeme stići da spriječi katastrofu.

Stigavši vratolomnim trkom na ranč Zaokruženo A odmah mu bude jasno da je zakasnio.

Zdanja su bila u mraku napuštena, a stajska vrata širom otvorena

Samo je stražar kod kapije bio na svom mjestu. Jim Defrees zauzda konja pod svodom kapije.

— Gdje je Darren Low? — upita.

Stražar se nasmije nalik na reža-
nje vuka.

— Zakasnili ste, šerife! Predrad-
nik je otišao sa svim ljudima. Vani
na pašnjacima skupit će preostale
momke, a onda će toga prokletog
škotskog lupeža udesiti tako da će
poželjeti da se nikada nije ni rodio!

Iz njegovih je riječi izbijao bijes
zbog podmuklog zločina.

Jim je shvaćao osjećanje tog čov-
jeka, ali je ipak bio uvjeren da je
Darren Low počinio neoprostivu
grešku.

Sean McNaney nije imao pojma o
tome što se dogodilo na ranču
Zaokruženo. A.

— Stari je McNaney doduše
tvrdoglavi grubijan — mrmljao je
Jim — ali on ne bi nikada na takav
način uklonio svog protivnika.

— Ha! — ljutito uzvikne stražar.
— Dakako da stari nije to sam ura-
dio. Ali to se dogodilo po njegovu
nalogu! A to je isto, zar ne?

— Ne vjerujem da bi Sean McNaney izdao takav nalog — reče Jim.
— Ima li tragova?

— Nađeni su otisci oko zgrada i
ood prozorom radne sobe. Ali nis-
mo gubili vrijeme da slijedimo tra-
gove. Bio je to samo jedan jedini
čovjek koji se ušuljao na ranč, i tu
se dobro snalazio. Poslije gnusnog
zločina vjerojatno se sakrio negdje
i bilo bi glupo tragati za njim. Ne
brinite, šerife, naš je predradnik
udario pravim putem da nauči pa-
metne ništarije sa Slomljenog
Luka! Bili smo suviše strpljivi!

— Porazgovarat ću s Darrenom Lo-
wom — odgovori Jim i uzjaše.

— Nikakve koristi od toga! —
vikne stražar za njim. — Kad stig-
nete onamo, McNaneyjeve će bijed-
ne krovinjare biti pretvorene u
prah i pepeo!

Jim podbode konja i pojuri u
noć.

VIII

Iz logora na Hondo Creeku poku-
pio je Darren Low posljednju peto-
ricu koja su nedostajala u njegovoj
momčadi.

Poslije pola sata četrdeset jahača
pregazilo je potok Blue Creek i upa-
lo na zemljište ranča Slomljeni
Luk. Četrdeset prekaljenih i odvaž-
nih muškaraca koji su, gnjevni
zbog podmuklog zločina, bili sprem-
ni na sve.

A Darren Low nije ih obuzdavao.
Naprotiv, podsticao je da što brže
gone svoje konje. Dosad je i on dije-
lio Almondovo mišljenje da valja

izbjegavati prolijevanje krvi i prihi-
vatiti izazov tek onda kad više ne
bi bilo drugog izlaza.

No, takva je taktika doživjela po-
raz. On se neprekidno nadao da će
takvo gledište njegova poslodavca
jednoga dana dovesti do mira u
okružju Lockhart.

Darren Low potisne te misli kad
je u mrkloj noći ugledao odsjaj lo-
gorske vatre.

Na njegov znak jahači se zausta-
ve. I oni su primijetili vatru.

— Opkolit ćemo ih! — naredi
Low. — Ne smijemo dopustiti d

nas netko zaskoči s leđa kad se primaknemo McNaneyjevu ranču.

Začuo se mrmor odobravanja. Svaki je pojedinac znao što treba da uradi.

U običnim prilikama Darren Low nikada ne bi s takvom premoći napao šaticu ljudi oko vatre. Ali vrijeme poštene borbe je prošlo.

Kad je stražar razabrao topot kopita, bilo je kasno da se išta učini.

Juriš napadača sručio se poput tornada. Dospjeli su doduše zauzeti zaklon pokušavajući pružiti otpor, ali su u tren oka bili opkoljeni. Sa svih strana praskali su pucnjevi i u tuči olova brzo je splasnula borbenost McNaneyjevih jahača. Tri mrtva, ostali su se predali.

Darren Low naredi da ih se razoruža i sveže, zatim pohita prema ranču. Sve to nije trajalo dulje od petnaest minuta.

Oko jednu milju ispred Pinewood Creeka Darren Low zaustavi momentalno i u kratkim crtama izloži ratni plan.

— Sigurno nas očekuju — reče predradnik — jer su čuli puškaranja.

Otvorajte vatru tek na moj znak!

Predradnikova slutnja bila je točna. Izbivši na vrh omanjeg brežuljka zapadno od Pinewood Creeka, ugledali su stambene i gospodarske zgrade ranča osvijetljene samo bljeđom mjesečinom. Sve su svjetiljke bile ugašene, svuda se mogao nazreti odsjaj mjesečeva svjetla na čeliku oružja.

Sean McNaney stavio je svoju utvrdu u stanje pripravnosti.

Ali Darren Low nije žurio. Mirno je pripremao svoju lukavštinu ko-

jom je namjeravao unijeti zabunu u redove neprijatelja.

Za nekoliko su minuta njegovi ljudi nasjekli granja i konopcem ih povezali u malu splav. Darren Low izvadi iz svojih bisaga pet svežnjeva dinamita, sa po pet šipki svaki, i omota ih fitiljem čiju je duljinu izmjerio na pedlje. Zatim je tako pripravljen naboj pričvrstio konopom na splav.

Odabrana dvojica krenu na zadatak.

— Pođite do prve okuke potoka. To je oko tri stotine koraka. Ali dobro pripazite da val nitko ne opazi. Držite se izvan puškometa. Čim gurnete splav u vodu, vratite se ovamo.

Darren Low se zlorado smješkao. Oni tamo na ranču već su postali nervozni.

Strmo usječene obale potoka bile su ovdje visoke dobre tri stope, pa s ranča nije bilo moguće opaziti splav s gorućim fitiljem jer je McNaneyjeva zapadna obrambena linija bila deset koraka udaljena od obale potoka.

Darren Low opazi kako njegovi ljudi, potpaljujući fitilj, pažljivo zaklanjaju usplamsalu šibicu. Trenutak zatim mogla se razabrati iskričava točka kako polako plovi niz potok.

Sada predradnik znakovima pokrene grupe od deset ljudi, koje krenu da opkole ranč sa sjevera, istoka i juga. Njegova grupa ostala je na uzvisini na zapadnoj obali potoka.

Darren Low napeto je pratio gibanje slične užarene točke.

Sada je sve ovisilo o tome je li dobro proračunao duljinu fitilja

kako bi se naboj u pravom trenutku raspisnuo.

— Pripremite se! — upozori Low ljude. — Svakog će trenutka početi vatromet!

Splav s dinamitom doplovila je do mosta.

Još nekoliko sekundi...

Darren Low je stisnutih usana osluškivao. Zasigurno su McNaneyjevi već odavno bili načisto s tim što im se sprema. Ali činjenica da su i nadalje mirno iščekivali napad ukazivala je na to da o dinamitu još uvijek nisu ništa znali.

Tinjavo je svjetlašce odjednom nestalo.

Ljudi na brežuljku zadržali su dah. Sada bi moralo grunuti! Sada!

Od zaglušujuće rike eksplozije lecnu se čak i sam Darren Low. Prema noćnom nebu sunuo je golemi plameni bljesak, preplavivši čitavo imanje za nekoliko sekunda jarkim svjetlom. Kovitlajući se zrakom poput igračke, raskidane i izlomljene drvene grede osipale su se po zgradama i ljudima koji su se tamo utvrdili.

S imanja McNaneyjevih začuju se prestrašeni uzvici i divlje psovke.

Ali Darren Low nije im dao vremena da se priberu.

Još dok se odjek gromovitog tutnja nije posve slegao, on ispali prvih nekoliko hitaca. To je bio znak za napad njegovim ljudima koji su opkolili ranč.

Nad braniteljima se prolomi pravi pakao. Praskanje pušcanih hitaca stopilo se u jednu jedinu zaglušnu grmljavinu koja se mnogostrukom jekom odbijala od okolnih uzvišica.

Svaki je pojedinac u momčadi ranča Zaokruženo A smatrao ovu borbu svojom osobnom stvari. Jer svaki je od njih cijenio pokojnog Brucea Almonda kao poštenoga i pravednog poslodavca i dobrog druga.

Međutim, ljudi na ranču pribrali su se od prvog iznenađenja zahvaljujući čvrstoj ruci Seana McNaneyja koji je snažnim glasom, nadvikujući buku borbe, neprekidno izdavao naređenja za obranu. Branitelji su se nalazili u boljem zaklonu i uspješno su odbili prvi napad.

Ali Darrenovi ljudi nisu odustajali, nego su nesmanjenom žestinom nastavili pucnjavom. Držeći se upute svoga predradnika, nakon svakog hica mijenjali su položaj. A kako je većina služila u armiji, vješto su se koristili tim prokušanim načinom borbe.

Osim nekolicine lakše ranjenih, ni na jednoj ni na drugoj strani nije bilo gubitaka.

Ni napadači ni branitelji nisu postizali značajnije uspjehe.

Uskoro je Darren Low razočaran spoznao da se stvari nisu odvijale onako kako je to on zamislio. Činilo se da je utvrda starog McNaneyja zaista neosvojiva. Nije li bila greška što je napao ljude kod logora? No, sada je bilo prekasno o tome razmišljati.

Međutim, nitko od momčadi Zaokruženog A nije pomišljao na povlačenje. Borili su se poput razdraženih vukova, pripravnici da ovako izdrže satima, pa čak i danima.

...

Jim Defrees već je izdaleka začuo pucnjeve. Stigavši do dogorjele lo-

gorske vatre, želudac mu se zgrči od gorčine.

Ponovo je stigao prekasno, a tri mrtvaca ležala su na zemlji. Zar neće uspjeti da spriječi uništenje?

Oslobodivši trojicu preživjelih, zatraži da mu ispričaju što se dogodilo.

Zatim se naglo odluči.

— Potrebna mi je vaša pomoć, ljudi, da dokrajčim ovu besmislenu borbu — reče.

Preživjeli odmah pristanu uz njega.

— Pokušat ću razgovarati s Darrenom Lowom — objasni Jim.

Toga trenutka iz daljine odjekne tutanj eksplozije, za kojom uslijedi urnebesna puščana paljba.

Zaprepašteno su osluškivali udaljene zvukove borbe.

Tada Jim Defrees nastavi:

— Ako ih uspijem nagovoriti da obustave vatru, vaš će zadatak biti da razgovarate sa starim McNaneyem. On mora saznati zbog čega je Darren Low sa svojim ljudima napao njegov ranč!

Jim ukratko ispriča što se dogodilo na ranču Zaokruženo A.

Shvativši o čemu je riječ, jahači obećaju da će učiniti sve kako bi pomogli šerifu u njegovim nastojanjima da okonča sukob.

Zatim krenu.

Jim se uvjerio da se ovi jahači drukčijeg kova od onih surovih tipova koje je oko sebe skupio Paul McNaney.

Bilo mi je potrebno pola sata da stignu do ranča Slomljeni I ak, gdje je nesmanjenom žestinom bijesnih borba.

Jim je sa svojim pratiteljima pravedno zastao. Nije se htio izložiti

opasnosti da ih ljudi Darrena Lowa smatraju za napadače koji su im zašli za leđa.

Po plamenim jezicima, koji su iz pušcanih cijevi sijevali kroz noć, Jim je raspoznao položaj grupe na brežuljku zapadno od Pinewood Creeka. Jim i njegovi pratioci približe se na domet glasa.

Tada oprezno zauzmu zaklon.

— Gospodine Low! — vikne Jim dovoljno glasno da su ga ljudi na brežuljku mogli čuti. — Ovdje šerif Defrees! Želio bih razgovarati s vama, gospodine Low!

Jim je napeto čekao odgovor.

Činilo se da je Low prepoznao šerifov glas jer nijedan metak nije bio upućen prema njemu.

Tada se začuje predradnikov glas:

— U redu, šerife! Dolazim! Gdje se nalazite?

Jim odahne.

— Iza vas, Low. Pedeset koraka.

— Dobro. Ostanite tamo.

Međutim, bitka nije prestajala. Low je, činilo se, bio nepovjerljiv.

Na bližedoj mjesecini ukazala se sjena koja je hitro promicala šipražjem.

— Ovamo! — uzvikne Jim uspravivši se.

Darren Low mu pristupi.

— Što tražite ovdje, šerife? Nema razloga zbog kojeg biste se trebali umiješati u ovo!

— Ima razloga — odgovori mu Jim. — Odmah ćete saznati.

Objasnivši predradniku da je doveo sa sobom trojicu preživjelih jahača iz logora Jim ih pozove da izađu iz zaklona. Sada je Darren Low mogao biti siguran da šerif ne smjera nikakvu podvalu.

— Osvetit ćemo smrt našeg rančera — reče predradnik. — Bez obzira na to kakvu mi priču namjeravate ispričati, šerife!

Jim mu položi ruku na rame.

— Slušajte, Low Suviše je krvi proliveno. Žalosno je što je Bruce Almond ubijen, i mene je to pogodilo više nego vas jer nisam uspio spriječiti ubojstvo. Ali vjerujte mi da Sean McNaney nije naredio da Almond bude ubijen.

Darren Low se nasmije.

— Ha! To je najveća budalaština koju sam u životu čuo! Do đavola, šerife, tko bi drugi mogao imati koristi od smrti našeg rančera?

— To ću vam poslije objasniti — odgovori Jim. — Zasad vam mogu kazati samo toliko: siguran sam da je vašeg poslodavca ubio Paul McNaney! Isto tako kao što je ubio i šerifa Cartera. Ali on to nije uradio po nalogu svoga oca. Pitajte ove ljude ovdje. Oni nisu imali pojma o Almondovoj smrti. Osim toga, gospodine Low, Paula McNaneyja nećete naći na ranču njegova oca.

Predradnik se zamisli. Neko je vrijeme šutio. Tada se obrati trojici jahača.

— Zaista niste znali?

Odgovorio mu je najstariji.

— Reći ću vam što znamo, gospodine Low! Svi znamo da je McNaneyjev sin slabić i ništarija. Je li zaista kukavički ubio onu dvojicu ljudi, to ipak treba najprije dokazati. Činjenica je da Paula već dani-ma nitko nije vidio na ranču. Otkako je šerif Defrees došao na naš ranč s mrtvim tijelom Henryja Cartera, naš je gazda. čini se, spoznao kakva je trula jabuka pala s njegova drveta! Nitko od nas nije ovih

dana poduzimao ništa protiv Almondovih. Stari McNaney naredio nam je da izbjegavamo svaki sukob. Vjerojatno je htio najprije pozvati svog sina da položi račun. Ali nigdje ga nije mogao pronaći.

— Dobro — prihvati Darren Low. — Sve bi to moglo biti istina. Ali što je s noćnim prepadom na naš logor kod Ridge Creeka? Zar ni o tome niste ništa znali?!

— Ne, gospodine Low!

Jim Defrees se umiješa.

— Paul McNaney skupio je družbu njemu sličnih propalica i sakrivaao se s njima u sjevernoj okolini Lockharta. Oni su izvršili napad na Ridge Creek. A vaše ljude upozorio sam ja, Low!

Predradnik se otvorenih usta zagleda u njega.

— Vi, šerife? — zapanji se.

Jim kimne.

— Da, ja Znao sam gdje je skrovište mladog McNaneyja. Bio sam tamo nešto prije mraka da ga uhvatim, ali sam stigao prekasno. Ptice su već otprhnule! Nisam znao koji im je bio cilj, inače...

— U redu, šerife — prekine ga Low. — Vidim da sam pogriješio. Čini se da ovaj sukob nije tako jednostavan da bi se mogao riješiti samo pucnjavom.

Jim se obradova.

— Požurite onda! — uzvikne — Obustavite vatru. Ova trojica kaulboja poći će na ranč kao posrednici i izvijestiti starog McNaneyja o svemu što se dogodilo. Bude li sve u redu, moći ćemo pregovarati.

— Nadajmo se — progunda Darren Low. Nije mu doduše bilo po volji da obustavi napad, ali poslije

svega što je čuo nije mogao postupati drugačije.

Jim Defrees i trojica kauboja pođu s predradnikom do njegove grupe. Low pošalje trojicu svojih ljudi da ostalim grupama prenesu novo naređenje.

Napadači prekinu paljbu. I pucnjevi s ranča postanu rjeđi jer branitelji nisu mogli pronalaziti ciljeve u mraku kroz koji više nisu sijevali plameni jezički protivničkih hitaca.

Uspravivši se napola u svom zaklonu, Darren Low uzvikne:

— McNaney! — prolomi se njegov glas do ranča — McNaney, čujete li me?

Začuje se kratka zapovijed i posljednji hici utihnu.

A tada preko potoka zaori rančev glas.

— Slušam!

Izgovorio je tu jednu jedinu riječ. Ali u toj je riječi ležalo sve ono što je Sean McNaney želio izraziti.

Darren Low se sasvim uspravi.

— Šaljem vam trojicu vaših ljudi, McNaney! Saslušajte ih, a onda odlučite hoćete li pregovarati s nama!

Jedan trenutak vladala je tišina. Tada ponovo zagrmi rančev glas.

— Ako su ta trojica zaista moji ljudi, neka mi doviknu svoja imena!

Jim Defrees zovne kauboje. Istupivši iza zaklona, oni viknu svoja imena.

— U redu! — odgovori McNaney. — Siđite! Ali samo vas trojica!

Kauboji krenu niz obronak.

Darren Low nije trebao izdavati nove upute. Njegovi su ljudi sve čuli i svatko je bio svjestan da bi bio dovoljan samo jedan hitac pa da se borba ponovo rasplamsa.

Jim Defrees pripali cigaretu.

S ranča je dopirao mrmor razgovora što ga je Sean McNaney vodio sa svoja tri kauboja.

IX

Odluka je pala kad je Jim popuštao cigaretu.

— U redu, pregovarat ćemo! — zaori glas starog rančera. — Ali bez podvala!

Darren Low odgovori: — Ja ću sa šerifom Defreesom sići k vama! Jamčim vam da neće biti ispaljen nijedan hitac! — Posljednje riječi namijenio je svojim vlastitim ljudima kako bi neku usijanu glavu spriječio da prekrši sporazum.

— Prihvaćam! — odjekne odgovor.

Jim Defrees petom zgazi opušak cigarete i pođe s predradnikom prema ranču. Kraj razorenog mosta pregaze potok.

Sean McNaney pristupi im u pratnji dvojice kauboja koji se postave iza njega.

— Govorite! — reče osorno. — Čuo sam što se dogodilo!

Darren Low se iskašlje.

— Ja sam dao nalog za napad, McNaney! Bio sam uvjeren da ste vi naredili podmuklo ubojstvo našeg rančera. Šerif Defrees mi je razjasnio da se varam!

— Znam — zatrezi McNaney. — A ovaj šerif ovdje tvrdi da je moj sin ubojica!

— Tako jel — reče Jim Defrees. — To će se dokazati kad uхватimo vašeg sina. Zašto se skriva, gospodine McNaney? Možda vi znate gdje se krije?

Prošlo je nekoliko sekunda prije nego što je starac odgovorio.

— Ne znam — prizna tihim glasom. Zatim se naglo trgne. — Htjeli ste pregovarati sa mnom. Što predlažete?

— Preklnite neprijateljstva — reče Jim — barem tako dugo dok ne pronađemo Paula. Tada će se sve razjasniti.

Darren Low pristane.

Rančer je nekoliko minuta razmišljao.

— Samo pod jednim uvjetom — napokon odgovori. — Zahtijevam da najmanje jedan nepristrani promatrač bude prisutan, šerife, kad uđete u trag mom sinu. Taj će svjedok pod zakletvom ponoviti Paulovu izjavu

Darren Low javio se protuprijedlogom.

— Ako je to osnova našeg sporazuma, onda je bolje da šerifa prate dva svjedoka. Jedan sa Slomljenog Luka i jedan sa Zaokruženog A! Ja bih mogao preuzeti tu dužnost za Zaokruženo A.

— U redu — reče McNaney. — A svjedok za Slomljeni Luk bit će Hank Giffrin!

— Ali vi znate da... — uzvikne Jim.

— Trenutak! — prekine ga rančer. — Znam da je Hank pogriješio, da je bio slijep od želje za osvetom. Ali morate priznati, šerife, da sam

ga ja natjerao na tu nepromišljenost. Zbog toga mu želim pružiti još jednu priliku, on zna da sa svojom smrskanom desnom rukom neće naći novi posao. Možete birati, šerife, ili Giffrin, ili nema sporazuma!

Jim nije dugo razmišljao. To je doduše bila ucjena, ali to je ipak bilo manje zlo s obzirom na mogućnost okončanja krvavog sukoba.

— Dobro — kimne Jim — povest ću sa sobom Darrena Lova i Hanka Giffrina. A što se Giffrina tiče, izmislit ću neki način da se sve to izglati. Ja pred sudom neću moći zaniijekati da je Giffrin pucao, ali on je najvjerojatnije opalio hitac na neku antilopu upravo u trenutku kad sam se ja slučajno zatekao na dohvatu metka.

Unatoč napetoj situaciji muškarci su se glasno nasmijali. Smijao se čak i Sean McNaney.

— Vidim, šerife, da brzo shvaćate i dobro procjenjujete situacije — reče stari rančer.

Jim nije bio osobito zadovoljan novom ulogom Hanka Giffrina, ali je ipak morao priznati da je stari McNaney pokazao više uvidavnosti nego što je to itko od njegovih protivnika očekivao. A to je morao priznati zbog toga što je Sean McNaney ovog časa proživljavao najteže trenutke jednog oca.

Očekivao je da mu sin bude raskrinkan kao kukavički ubojica.

U starca je, naime, tinjala još samo vrlo slaba nada da to ipak nije istina. To se opazalo na njegovu licu.

Darren Low poslao je svoje ljude natrag na ranč Zaokruženo A i pridružio se Jimu Defreesu na putu za

Lockhart. Sean McNaney odustao je od prvotne namjere da s njima pođe i jedan njegov čovjek koji bi se osvjedočio da će Hank Giffirin zaista biti oslobođen.

Rančer je imao povjerenja u šerifa.

Jim Defrees smatrao je to svojim najvećim uspjehom.

U odvjetnikovu uredu gorjela je samo stolna svjetiljka.

Rod Andrews privukao je stolicu i sjeo uz naslonjač u kojem je sjedila Kathleen blijeda poput voska.

Nježno prihvativši njenu desnu ruku nastojao je iskazati svoju sućut i utjehu blagim dodirima.

Kathleen umorno sklopi oči te tako ne uzmogne zapaliti blijesak što je za trenutak sijevnuo u očima njena zaručnika.

No Rod Andrews se svlada i ponovo prikrije svoje pravo lice maskom iza koje dosad još nitko nije uspio zagledati. Pogotovo ne Kathleen. Ona je vjerovala u ljubav ovoga samosvjesnog čovjeka kojemu je njen otac poklanjao svoje puno povjerenje. Čak je i sam Andrews bio uvjeren da voli Kathleen.

Djevojka je bila lijepa, a bogatstvo što će joj jednog dana pripasti podsticalo je njegove osjećaje.

— Dobro si učinila što si došla k meni — reče blago. Iz njegova je glasa izbijala uvjerljiva zabrinutost. — Očekuju te teški časovi, Kathleen, ali vjeruj mi da ću učiniti sve što budem mogao kako bih ti olakšao situaciju.

Otvorivši oči ona se zagleda u njega.

— Znam, Rod. Znam i to da bez tebe ne bih preživjela.

On je nježno pomiluje po kosi.

— Kako je tvojoj majci?

Kathleen uzdahne.

— Nešto bolje. Liječnik joj je dao sredstvo za umirenje. Ali plašim se da se nikada neće sasvim oporaviti.

Odvjetnik kimne glavom.

— To je, na žalost, istina, Kathleen. Ti ćeš joj biti jedinim osloncem. Žao mi je što moram o tome govoriti, ali bolje da se pravodobno pripremiš na obaveze koje te očekuju. Tako ćeš sama sebi olakšati položaj.

Uspravivši se, Kathleen ga pogleda.

— Ali, Rod... zar nećemo ostati zajedno? Kako da to shvatim? Zar si se predomislio?!

Duboko u sebi Andrews je likovao o što se djevojka tako bespomoćno oslanjala na njega, dok mu se na licu pojavi lo vješto odglumljeno zaprepšatanje.

— Za volju božju, Kathleen! Nisam to tako mislio! Naravno da ću te potpomagati koliko budem mogao. Samo...

On smišljeno načini stanku.

Kathleen ga pogleda u oči.

— Što, Rod? O čemu razmišljaš?

On je uhvati za obje ruke.

— Reći ću ti otvoreno, Kathleen. Narednih tjedana, pa i mjeseci, morat ću se držati povučeno. Također bi bilo dobro kad se ne bismo vjenčali tako skoro kako smo namjeravali. Znaš kakvi su ljudi... početak će govorkanja, pogotovo što ste vi u zavadi s McNaneyjevima. Svi, doduše, znaju da smo zaručeni. No, nakon ovih događaja ja ipak ne bih htio pobuditi utisak kao da sam čekao samo na to da....

— Ne! — uzvikne Kathleen. — Ne smiješ tako misliti, Rod! Vrlo si velikodušan i uviđavan, ali nitko nema prava da se miješa u naše stvari. Nas dvoje pripadamo jedno drugome. Ne, Rod, tvoja su strahovanja bez osnove.

Savršeno, pomisli Andrews. Bio je ponosan na svoju umješnost videći da je Kathleen reagirala upravo onako kako je previdio. Sada su bili stvoreni svi potrebni uvjeti za njegov nesmetani rad. Kathleen je bila čvrsto osvjedočena da ga dobro poznaje, a njemu je to omogućavalo da svoje planove mirno privodi završetku. Da pri tome mora biti krajnje oprezan, to mu je bilo jasno već od samog početka.

— Raduje me — reče — što tako trijezno prosuđuješ, Kathleen. Ali ipak te molim, pokušaj razumjeti ako ću se u dogledno vrijeme držati malo više po strani. Tako će biti bolje i za tebe i za tvoju majku. Pomoći vam mogu i onda ako nisam stalno uz vas.

Ona ga nježno poljubi.

— Naravno da razumijem, Rod. Vjeruj mi, tako sam sretna što između nas nema nesporazuma.

Andrews privine djevojku k sebi kako bi joj pokazao koliko se raduje zbog njena razumijevanja.

Nakon nekog vremena odvoji se od nje.

— Moram otići na ranč, Kathleen. Imam još nekih poslova koje treba da svršim.

— Da, te stvari moraš obaviti — odgovori Kathleen. — Znam da su to neprijatne dužnosti, ali nemoj da te to suviše zaokupi.

On šutke zatrese glavom.

Tako je Rod Andrews svojim jednopregom napustio grad u pravcu juga.

Kad je stigao na ranč Zaokruženo A, pri pogledu na zgrade obuzme ga osjećaj trijumfa. Sve će mu to pripasti u najskorijoj budućnosti. On će vladati zemljom Almondovih! A kada jednog dana i stari McNaney bude mrtav... da, njegov će sin ubrzo ostati bez nasljedstva. Jer Rod Andrews nije ni pomišljao da se zadovolji samo s rančem Zaokruženo A. Njegovi su planovi bili dalekosežniji. I nije sumnjao da će uspjeti sve to ostvariti.

Rod Andrews objasni stražaru na ulazu da mora pripremiti potrebne dokumente za sređivanje ostavštine. Nije ga zabrinjavala činjenica da je momčad krenula na ranč McNaneyjevih da im vrati milo za drago. Bio je uvjeren da će to završiti kao beznačajna upadica i da će se ljudi s ranča Zaokruženo A vratiti kući neobavljena posla.

Ali kad se momčad vratila sa svojega pohoda, prevejanoga je odvjetnika stajalo mnogo napora da prikrije zaprepaštenje.

Opet taj prokleti šerif! Činilo se da mu taj Defrees namjerava pomrsiti sve planove. Bude li uhvatio Paula McNaneyja, moglo bi doći do katastrofe.

Andrewsu nije išao u račun sporazum što su ga protivnici sklopili na ranču Slomljeni Luk.

Odjednom mu se žurilo da što prije napusti Almondov ranč. Zadržao se još samo pola sata u radnoj sobi pokojnog rančera. Svakog trenutka postajao je sve nemirniji.

Olakšano je odahnuo kad je sje-

dio u svom jednopregu i hitao prema sjeveru.

Jedini mu je spas bio da pronađe Paula McNaneyja prije šerifa. Paul mora nestati, i to odmah.

Oružaru se pričiniło da nije dobro čuo.

— Mislite li to ozbiljno, šerife! Pustit ćete toga nitkova na slobodu?

Jim odmahne glavom.

— Nitko nije govorio o puštanju na slobodu, gospodine Simpson. Riječ je o dogovoru što su ga sklopili Darren Low i Sean McNaney. Nada-mo se da ćemo uskoro okončati rat na pašnjacima.

Simpson to nije sasvim shvaćao, no bilo je očito da šerif misli ozbiljno.

Međutim, Hank Giffrin bio je vrlo nepovjerljiv i odbojan kad su se pred njim otvorila vrata ćelije.

— Kakva je to smicalica? Nije mi ni na kraj pameti da pođem s vama. Ustrijelit ćete me kao psa negdje gdje to nitko neće vidjeti.

Jim nije pokazao mnogo razumije-vanja za Giffrinovu tvrdoglavost.

— Glupane! — zareži. — Da sam vas namjeravo ubiti, mogao sam to učiniti davno prije nego što smo sti-gli u grad!

Giffrin ne odgovori.

Darren Low pokuša na drugi na-čin.

— Hank, budi razuman! Uvijek smo se dobro slagali, a tako bi mo-glo biti i ubuduće ako sada ne bu-deš tvrdoglav. Tvoga se gazde doj-milo kako si se izložio za njega, sto-ga je postavio uvjet da ti kao svje-dok pođeš sa šerifom Defreesom. Sean McNaney želi time pokazati

da te ne namjerava ostaviti na cje-dilu. Do đavola, Hank, zar ne mo-žeš to utuviti u tu svoju tvrdu tik-vu?!

Hank Giffrin popusti. Shvatio je da ni Darren Low ni šerif ne smišljaju podvalu. Prevlada u sebi neprijateljstvo prema šerifu i pruži mu zdravu, lijevu ruku.

— Zao mi je — promrmlja jedine riječi što ih je u ovom trenutku smogao.

Jim prihvati pruženu ruku.

— Zaboravimo to, Hank. Naša je zadjevica prava tričarija prema sve-mu onome što se dogodilo!

Dok su se Low i Giffrin priprema-li za put, Jim je krenuo u odvjetni-kov ured. Ali ured je bio zamračen, a domaćica obavijesti šerifa da je Rod Andrews prije pola sata napu-stio grad, napomenuvši da odlazi na Almondov ranč.

Jim nije bio nimalo razočaran što nije našao odvjetnika. Znao je da mu Andrews više ne može uteći, pa nekoliko sati odgode nije značilo ništa.

Obavijestivši suca da ide u potje-ru za Paulom McNaneyjem, Jim požuri k Lowu i Giffrinu, koji su čekali spremni za pokret.

McNaneyjev je predradnik dobro poznao svaki kutak u sjevernim predjelima ranča Slomljeni Luk. Kad mu je Jim ispričao o napušte-nom skrovištu, Giffrin bez oklijeva-nja odgovori:

— Ako je Paul svoje novo skloni-šte potražio negdje na sjeveru, onda postoji samo jedna mogućnost, a to je koliba u Morgan Bluffsu, pet milja ispred Bastropa.

— Dobro — prihvati Jim — pođi-mo tamol

Jim ugleda rastegnuti lanac strmih stijena Morgan Bluffsa. Brežuljkasti je kraj bio preplavljen onim osebnim svjetlom koje najavljuje skori izlazak sunca.

S glavice jednog brežuljka zapaze uski puteljak, ugažen u travnato zemljište kopitima mnogobrojnih konja. Put je u širokim zavojima vijugao na sjeveroistok da bi se tamo izgubio između dvije uzvisine obrasle grmljem i šipražjem.

Hank Giffirin pokaže povezanom desnicom na to mjesto.

— Koliba se nalazi iza onih uzvisina. Ako su postavili stražara, on nas je već spazio.

Darren Low se obrati šerifu.

— Što ćete poduzeti, gospodine Defrees? Giffirin i ja prisutni smo samo kao svjedoci, a cijela je akcija u vašim rukama!

Jim zamišljeno kimne glavom. I tada se odluči za rješenje kojim će, nadao se predradnik Slomljenog Luka ponovo zadobiti svoje poljuljano samopouzdanje.

— Ako se Paul McNaney i njegovi ljudi zaista skrivaju u onoj kolibi, valjalo bi najprije pokušati s njima mirnim putem. Držim da su ljudi samo izvršavali naloge mladog McNaneyja. Možda su voljni da se dobrovoljno predaju. Što mislite o tome, gospodine Giffirin?

Predradnik je sumnjičavo vrtio glavom.

— Ne, znam, šerife... možda imate pravo. Znam jedino to da je Paul okupio oko sebe najgrublje i najsurovije momke s naše platne liste! Ali uz vašu privolu ja ću izjahati

naprijed i pokušati porazgovarati sa stražarom.

— To je dobar prijedlog! — odgovori Jim. — Pratit ćemo vas na puškomet udaljenosti.

Giffrinovo se lice razvedri.

On pojaši naprijed, a Jim Defrees i Darren Low krenu za njim.

Brižan i oprezan zbog neželjenih iznenađenja, Jim položi vinčesterku poprijeko pred jabuku sedla. Nije namjeravao da se prikriva iza Giffirina i da ga pusti neka on za njega vadi kestene iz vatre. A ni Sean McNaney ne bi pokazao odviše razumijevanja ako bi predradnika ubili njegovi vlastiti ljudi.

Kad se Giffirin približio uzvisinama pokazalo se koliko je imao pravo. Paul McNaney i njegovi ljudi zaista su se povukli u ovo novo skrovište.

Zdesna, među grmljem, pojavio se stražar U jutarnjem svjetlu nazorali su se samo obrisi njegova tijela, ali se sasvim jasno raspoznavala cijev vinčesterke upravljene na Giffirina.

Defrees i Low mogli su pratiti razgovor.

— Gle, gle, pa to je Joe Rands! — uzvikne Hank Giffirin. — Tu se dakle krijete! Jesu li Paul i ostali u kolibi?

— Da, svi smo ovdje! — reče stražar neprijazno. — Što hoćeš, Giffirin? I tko su ova dvojica koji te prate?

— Izmirit ćemo se s Almondovima — odgovori predradnik. — Naš gazda želi od svog sina čuti pravu istinu što se sve događalo. A vama

poručuje da se urazumite i vratite na ranč.

Stražar se podrugljivo nasmije.

— Ništa od toga, Giffrin! Zar misliš da smo toliko glupi da ćemo snositi posljedice zato što su se Almond i McNaney posvađali? Izbij to iz glave!

— Do đavola — uzvikne Giffrin — ništa vam drugo ne preostaje!

— Varaš se! — odgovori stražar. — a sada se gubi! Vрати se k svo-
me prijatelju šerifu! I kidajte odavde! Inače ću hicem upozoriti ljude, a ti ćeš mi biti metom!

Povukavši polugu obarača Jim Defrees ubaci metak u cijev vinčesterke.

Hank Giffrin nije stražarevu prijetnju shvatio suviše ozbiljno.

— Okani se glupostil — pokuša on još jednom. — Spusti pušku i...

Dalje nije dospio izgovoriti.

Naglim trzajem stražar prinese pušku uz obraz i nanišani.

Giffrin htjede okrenuti konja.

U tom trenutku prasne hitac.

Predradnik se ukoči i zapanjen ustanovi da ne osjeća nikakvu bol.

A onda ugleda kako stražar iz ruku ispušta pušku, kako mu se košulja crveno obojila i kako se polako prevaleo licem na zemlju.

Slijedećeg trenutka Hank Giffrin žestoko obode konja koji skokomice jurne natrag niz uski puteljak.

Šerif Defrees još je držao vinčesterku u rukama.

Giffrin zaustavi konja pred njim.

— Ne vrijedi razgovarati s njima, šerife!

Jim kimne glavom.

— Sklonite se u stranu, gospodine Giffrin! Vi također gospodine Low! Vi ste obojica samo svjedoci!

Giffrin odlučno odmahne glavom.

— Kad bih to uradio stidio bih se sam pred sobom, šerife! Jednom ste me poštjednili, a sada ste mi spavili život! Ne želim propustiti priliku da izravnam račun!

— A ja nikada ne bih mogao mirno gledati kako se dva čovjeka bore protiv premoćnog neprijatelja — doda Darren Low.

Jimu bude jasno da se ne može suprotstavljati čvrstoj odluci Giffrina i Lowa. Osim toga, sada je bila svaka sekunda dragocjena jer se iza brežuljaka već začuo žagor promuklih glasova.

— Naprijed! — vikne Jim. — Vas dvojica na lijevu uzvisinu!

Ne gubeći vremena ni riječi, oni hitro potjeraju svoje konje.

Kad su već gotovo stigli do uzvišice, pojaviše se prvi jahači. Bila su samo dvojica.

Jim Defrees u trku podigne pušku i opali. Trenutak zatim zapucali su i Giffrin i Low.

Pred iznenadnom kišom metaka jahači izgube ratobornost. Okrenuvši konje nestanu iza zavoja isto tako naglo kao što su se i pojavili.

Poluglasnim povicima Jim je podsticao konja koji je snažno grabio uza strmu padinu brežuljka. Pojahao je prema vrhu jer nije smio gubiti vrijeme da čitav uspon prevale pješice. Pred kraj uspona hitro se baci iz sedla i, strgavši s konja sedlene torbe, s puškom u ruci pretrči nekoliko preostalih koraka do vrha uzvišice, obraslog žbunjem i šipragom koje je pružalo dovoljno zaklona.

Jim je stigao u pravi čas da spriječi McNaneyjeve ljude u novom pokušaju proboja. Pošto je strelovi-

tom brzinom ponovo napunio pušku, zapuca u kratkim razmacima.

Olovo je udaralo u tlo ispred četvorice jahača koji su se pokušavali probiti. U taj čas odjeknu pucnjevi i s one druge uzvisine gdje su Giffrin i Low zauzeli položaj.

Samo su trojica jahača dospjela okrenuti konje i potražiti zaklon. Četvrti se raširenih ruku strovalio iz sedla.

Za koji trenutak pucnjava je utihnula.

Jim nadomjesti ispaljene metke u vinčesterki i tek sada pažljivije razgleda okolicu. Odmah je uočio da je skrovište bilo potpuno neprikladno za obranu od napada. Bila je to mala kotlina u sredini koje se nalazila brvnara. Osim puta koji su Jim i njegovi pratoci držali pod vatrom, samo se još jednom stazom, sjeveroistočno od kolibe, moglo izaći iz doline.

Koristeći zatišje, Jim promijeni položaj šmugnuvši četiri koraka udesno.

Učinio je to u pravi čas jer se u tom trenutku odozdo prolomila paklena paljba. Kiša metaka zarivala se u grmlje na mjestu gdje se Jim trenutak prije nalazio.

Ljudi u kolibi utvrdiše se iza vrata i prozora, dok su oni koji su pokušali pobjeći iz doline ležali u zaklonu iza stražnjeg zida brvnare.

Opazivši neko gibanje iza desnog prozora kolibe, Jim nanišani i opali.

Prodoran krik objavi da je njegov metak pogodio cilj.

Ponovo promijeni položaj. S one druge uzvisice čuli su se hici koje su Giffrin i Low ispaljivali u dužim razmacima. Primjenjujući dobru taktiku štedjeli su municiju i

pucali samo onda kad su mogli dobro razaznati cilj.

Ponovni iznenadni krik dokazivao je da je njihova taktika vrlo djelotvorna.

Bijesna pucnjava odgovori im iz doline, ali su Giffrin i Low već zauzeli nove položaje.

Jim je vukao sa sobom sedlene torbe koje su ga ometale u kretanju. Odlučivši se osloboditi tereta, on iz torbe izvuče tri kutije municije pa ih otvori i potrpa metke u džepove. Sada je bio mnogo pokretljiviji.

Dok su oni iz doline i nadalje nasumce obasipali grmlje iza kojega se do maločas zaklanjao, Jim se pognut povlačio sve dalje udesno. Htio se što više približiti stazi koja je iz doline vodila na sjeveroistok. Pretpostavljao je da će Paul McNaney i njegovi pokušati bijeg kad budu uvidjeli bezizglednost svog položaja.

Jim je otkrio da se konji nalaze u malom oboru iza brvnare. Ugledao je i onu trojicu jahača koji su se zaklanjali iza stražnjeg zida kolibe.

Jim podigne pušku i opali metak iznad njihovih glava. Vidio je kako su se prestrašeno trgli.

Tada se bace na zemlju i zapucaju u smjeru odakle je došao neočekivani metak.

Ali Jim je već bio u sigurnosti. Uzvrćajući njihovu vatru, dvojicu izbaci iz borbe.

Trećega pri pokušaju bijega zahvati metak Giffrina ili Lowa.

Puščana paljba iz kolibe odjekivala je sve žešće i ogorčenije. Činilo se da su preživjeli članovi McNaney

neyjeve družbe spoznali da imaju sve manje izgleda.

Jim Defrees probijao se prema sjeveroistoku, pucajući povremeno prema bočnom prozoru kolibe s kojega su neprekidno sijevali plameni jezici iz puščane cijevi. No, on je bio dobro prikriven okolnim gustišem i hici s prozora nisu bili pogibeljni.

Stigavši do sjeveroistočnog izlaza iz doline, Jim se pritajio u grmlju na padini koja se blago spuštala prema stazi.

Međutim, borba se nastavljala bez značajnije promjene. Brvnara je braniteljima pružala suviše dobar zaklon da bi Griffirin i Low mogli postići presudnu prednost. Po učestalosti pucnjeva Jim je procijenio da se u kolibi nalazi najviše petero ljudi.

Serif napne svaki mišić svog tijela.

Kad je jurnuo niz padinu i pretrčao preko staze, odmah u hitrom slijedu odjekne nekoliko pucnjeva. Meci su zviždali u opasnoj blizini, ali njemu ipak uspije da se nepovrijeđen baci u grmlje s one strane staze. Tu se zadržao samo za trenutak, jer je strijelac iza bočnog prozora kolibe svoju vatru usmjerio u grmlje.

Pod tučom olova koje je otkidalo granje i lišće s okolnog žbunja, Jim se povukao na sigurniji položaj. Odolio je iskušenju da uzvрати paljbu, ne želeći odati svoj novi položaj.

Hici s bočnog prozora prestanu. Strijelac je, činilo se, povjerovao da ga je pogodio.

Ali ubojna paljba s Giffrinom i Lowom nastavljala se nesmanjenom žestinom.

Jim zamijeti gibanje iza bočnog prozora brvnare. Jedva je povjerovao svojim očima kad se u okviru prozora pojavio gornji dio tijela muškarca koji se pripremao da iskoči kroz prozor.

Jim je podigao pušku da pripuca, kad odjednom prepozna obličje tog čovjeka.

Bio je to Paul McNaney.

Jim spusti vinčesterku. Rančеров, sin bio mu je potreban živ.

Paul McNaney izvuče se kroz prozor i, dočekavši se na noge, potrči pognut prema oboru.

Nalazio se u mrtvom kutu. Strijelci s brežuljka nisu ga mogli ugroziti, a onaj drugi koji je pretrčavao sjeveroistočnu stazu pao je, činilo se, od njegovih metaka.

Pred oborom su još stajali konji one trojice njegovih, sada mrtvih ljudi koji su se pokušali probiti iz doline kako bi napadačima zašli za leđa.

Jednim skokom Paul se baci u sedlo najbližeg konja i podbadajući ga nemilosrdno ostrugama pojuri prema sjeveroistočnom izlazu iz doline.

Prevalio je tek nekoliko desetaka metara, kad odjednom utihne pucnjava iz kolibe i s brežuljka.

— Prestanite pucati! — zaori glas iz brvnare. — Prestanite pucati, predajemo se!

— U redu! — začuo se odgovor s uzvišice. — Odbacite oružje i izađite podignutih ruku!

Tjerajući konja divljim galopom prema izlazu, Paul McNaney se osmijehne.

Budale, pomisli. Uvjereni su da će me ukoviti kad budu razoružali one u kolibi. Ali ljuto se varaju!

Kad jednom izađe iz doline, mogu tragati za njim do sudnjeg dana. Poznavao je svako drvo i svaki grm u Morgan Bluffsu. A na putu prema Bastropu postojalo je bezbroj mogućnosti da se sakrije pred progoniteljima, pa čak i da im postavi zasjedu ako to bude potrebno.

Paul McNaney je likovao, siguran da je izvan svake opasnosti, kad je začuo oštar prasak pušcanog hica. Odmah za njim uslijedio je još jedan.

Meci su udarali o tlo ispred konjskih kopita, podižući vodoskoke razmrvljene zemlje i prašine.

Uplašena životinja odskoči ustranu.

Paulu McNaneyju učinilo se da ga je pograbila snažna ruka nevidljivog diva i poput igračke zavitlala iz sedla.

Ošamućen od teškog pada ostane nekoliko trenutaka ležati na tlu. Pribravši se, osovi se, psujući, na noge.

Tada se ukoči u pokretu proklinjući od straha.

Pogled mu ostane prikovan za Jima Defreesa. Kao da je ugledao sablast koja se nenadano pomaljala iz šikarja.

Šerif istupi iz guštika s vinčesterkom upravljenom na mladog McNaneyja. U međuvremenu su kod brvnare Giffirin i Low prikupili oružje preživjelih članova razbojničke družbe rančeroва sina.

— Otkopčaj opasač, Paul McNaney! — zapovijedi Jim ledenim glasom. — Tvoja je igra završena!

Paulovo se lice jarasno iskrivi.

— Nikada! — vrisne kreštavim glasom. — Nećeš me uhvatiti, prokleta njuškalo!

Ali Jim se nije dao smesti ovim ispadom.

— Skinij opasač! — ponovi. — Požuri dok nisam izgubio strpljivost!

McNaney prezrivo zafrkta.

— Morat ćeš me ustrijeliti, šerife, ako me želiš odvesti u Lockhart! Nemam nimalo volje da se klatim na vješalima!

— Nemaš drugog izbora — odgovori Jim Defrees. — Ustrijelio si šerifa Cartera i nožem usmratio Brucea Almonda. Za to ćeš visiti!

— Da, ubio sam obojicu! — urlao je Paul McNaney. — I nije mi žao! Bio sam prisiljen da to uradim! Ali ako već ja moram zagristi u ledinu, onda neka i Andrews pokusa svoju kašu! I dobro razgledaj, šerife, što se nalazi u njegovu sefu. Zadužnice. Mnogo zadužnica. I jedan dokument koji objašnjava sve to. I Andrews treba da omasti konopac! Svakako! Taj prokleti pasji sin! Taj đavo u ljudskoj spodobii!

Paul McNaney izgubio je svaku moć rasuđivanja. Nije ni pomišljao na to da otpaše revolver. U bezumnom strahu od vješala nije bio u stanju procijeniti beznadnost svog položaja.

Stajao je široko raskoračen, gornjim dijelom tijela nagnut prema naprijed, dok mu je desna ruka lebdjela iznad kundaka revolvera.

Jim ispusti vinčesterku. Na tu kratku udaljenost moći će točnije

gađati pištoljem. Jedino tako uspjete onesposobiti Paula McNaneyja za borbu a da ga ne ustrijeli.

— Okani se gluposti, momče! — pokuša još jednom urazumiti rančerova sina.

Ali Paul McNaney bio je gluh za sve oko sebe.

U njegovim zjenicama zaplamsa ubilački sjaj.

Istog trenutka njegova ruka poletila naniže.

Jim Defrees je sve to vrijeme stajao potpuno nepokretan. No još prije nego što je Paul McNaney uspio dopola izvući revolver iz tobolca, šerif je već u ruci držao kolt upravljen u njega.

Ali tada se dogodi nešto nepredviđeno.

U posljednjem trenutku Paul je shvatio da je njegov protivnik brži od njega. Ipak trgne revolver iz korica, ali se u isto vrijeme naglo baci u stranu kako bi u padu zapucao.

A te sekunde zagrmi Jimov revolver.

Paul McNaney našao se na putanju metka.

Namijenjeno njegovoj desnoj ruci, tane ga pogodi u srce.

Snažan udar zrna odbaci ga korak unatrag. Nemoćno opuštenih ruku njegovo se tijelo prelomi u pasu i koljenima, i on polako klone na tlo. Prevali se licem na zemlju i ostane tako nepomično ležati, poklopivši pod sobom revolver, koji je još uvijek čvrsto stezao u beživotnoj šaci.

Jim Defrees žestoko opsuje i gurne oružje u korice.

Okrenuvši ukočeno tijelo mladog McNaneyja na leđa ugleda njegove ugasle oči.

Stisnutih usana šerif se polako uspravi.

Tada opazi Hanka Giffrina i Darrena Lowa koji su, stojeći nedaleko, prisustvovali čitavom tom događaju.

— Ja to nisam htio — reče Jim.

— Učinili ste sve što ste mogli — odgovori Darren Low. — Nitko vam ništa ne može predbacivati!

— Ne mogu shvatiti — mrmljao je Jim. — Pa on je dobro znao da s revolverom nema nikakve šanse.

Položivši mu ruku na rame, Hank Giffrin mirnim glasom reče:

— Možda je i bolje ovako, gospodine Defrees, kako za Paula tako i za njegova oca. Da, prije svega za njegova oca! Stari Sean ne bi preživio da mu je sin završio na vješalima. A ovako će se barem tješiti da je Paul umro u poštenoj borbi.

Jim kimne glavom.

— Hajdemo sada! Ja još imam posla!

Giffrin i Low shvataju značenje tih riječi. Njima se obojici činilo nevjerovatno da je Rod Andrews bio taj koji je to sve započeo. Da je taj čovjek, kojega su svi smatrali poštenim i časnim sugrađaninom, zapravo bio prevejani lupez koji je lukavošću i podmuklošću izazvao krvavi rat na pašnjacima.

Šerif i njegovi pratitelji natovare poginule na konje, a preživjelu četvoricu svežu. Zatim cijela povorka polako krene prema Lockhartu.

Hank Giffrin i Darren Low ispunili su uvjet starog McNaneyja. Čuli su sve što je izgovorio Paul McNaney prije nego što je umro.

Rod Andrews osjeti kako mu čitavo biće prožima paničan strah.

Promrsivši psovku naglo zaustavi zaprežnog konja i bez daha stane osluškivati praskanje pušcanih hitaca koje je vjetar donosio iz daljine. Brežuljkasti lanac Morgan Bluffsa još se nalazio izvan vidokruga, ali on nije ni trenutka dvojio da buka borbe dopire odande.

Sve je propalo. Sve što je tako dobro započeo i tako vješto privodio uspješnom završetku.

Andrews je to ovog trenutka potpuno jasno uvidio i od silne se jaro- sti gotovo obezdanio. Bol mu je poput žive vatre izjedala utrobu. Bilo mu je potrebno nekoliko minuta dok mu se glava toliko razbistrila da je ponovo mogao suvislo razmišljati.

Brutalno trgavši uzdama, odvjetnik žestoko ošine konja bičem. Zaplašena životinja jurne naprijed, ali čvrsto upravljena surovom rukom okrene se na mjestu povukavši za sobom kola u koja je bila upregnuta. Dižući iza sebe velik oblak prašine, jednogred vrtoglavom brzinom pojuri natrag prema Lockhartu odakle je i došao.

Rod Andrews htio je spasiti što se još spasiti dalo.

Za samo nekoliko sati sve se okrenulo protiv njega. To je bio najgori poraz njegova života.

A čovjek koji ga je uništio zvao se Jim Defrees. Andrews je proklinjao sama sebe što je potcijenio novog šerifa Do đavola, Paul McNaney je zaista bio glupak, ali je ipak imao pravo kad je predlagao da se

Carterov nasljednik odmah ukloni.

Odvjetnik je bio duboko poražen spoznajom da sva njegova umješnost ipak nije dostajala za provedbu njegovih zločinačkih planova.

Šerif je bio brži i vještiji od njega.

Sada se Andrews uzdao još jedino u to da na vrijeme stigne u grad, pokupi novac i dokumente i izgubi se što dalje odavde. Morao je nestati iz ovog kraja i opet početi sve iz početka, negdje gdje ga nitko nije poznavao.

Kad je stigao u Lockhart, glavna je ulica bila gotovo prazna. Bilo je rano ujutro. Andrews je bio zadovoljan što je tako.

Pred svojim uredom zauzda konja i skoči sa sjedišta. Oko tijela lepršali su mu skutovi kaputa dok je uzbuđen jurnuo u kuću. Iz kuhinje, u kojoj je poslovala njegova domaćica, dopiralo je klepetanje suđa i stolnog pribora.

Ne želeći da se susretne s njom, Andrews šmugne u svoju radnu sobu i zakračuna za sobom vrata.

Duboko odahne. Zasad je sve dobro proteklo! Drhtavim prstima izvuče iz džepa ključeve i strgne sa zida sliku koja je prikriyala sef. Nestrpljivo ugura ključ u prorez i namjesti šifru. Četvrtasta vrata sefa bešumno se otvore.

Andrews ode do pisaćeg stola i psujući stane tražiti svoju putnu torbu. Našavši je potrči natrag do sefa.

Grabeći hrpimice spise i svežnjeve novčanica, trpao je sve to zajedno u torbu dok nije bila puna do

vrha. Odahnuo je tek kada je sef bio potpuno ispražnjen.

Andrews užurbano zatvori torbu i korakne prema pisaćem stolu da pogleda nema li tamo još nekih važnih stvari koje bi morao uzeti sa sobom.

U tom trenutku hodnikom odjeknu koraci, odmah zatim netko zakuca na vrata.

— Prokletstvo! — prosikta Andrews.

— Rod! — začuje se ženski glas.

— Rod, jesi li u uredu?

Bio je to glas Kathleen Almond.

I to baš sada, pomisli Andrews stenjući od bijesa.

Domaćica vikne iz kuhinje.

— Gospodin Andrews je upravo ušao, gospođice Almond!

— Hvala! — odgovori Kathleen i ponovo zakuca.

Odvjetnik ljutito tresne putnu torbu na pisaći stol.

— Dolazim, dolazim... — progundajući ukočenim koracima priđe k vratima. Na trenutak zastane, razmišljajući, a zatim naglo okrene ključ u bravi i otvori vrata.

— Vidjela sam da si stigao u grad — reče Kathleen. — Budući da ionako nisam mogla spavati, pomislila sam da...

Tada ugleda izraz njegova lica i ukoči ce.

— Gubi se! — prošapta prijetećim glasom. — Više mi nisi potreban! Gubi se i ostavi me na miru!

Kathleen otvori usta, ali nije mogla progovoriti ni riječ. Široko rastvorenim očima zurila je zaprepašteno u čovjeka za kojega je vjerovala da je ljubi.

— Hajde! — prosikta on ponov-

no. — Nemam vremena! Ne mora cijeli grad saznati za to!

Kathleen grčevito zajeca.

— Rod... to... to ne može biti istina — promuca. — Što se dogodilo da si tako...

— Tvojim snovima je kraj — prekine je surovo. — A sad me ostavi na miru. Nemam vremena za razgovore!

Kathleen osjeti slabost. Koljena joj se podsjeku i ona se pridržila za dovratnik.

— Hajde, gubi se! — ponovi bijesno. — Ili ću te batinama istjerati!

Kathleen se lećne, poražena.

— Zar bi digao ruku na ženu?! — prošapće prigušeno.

— Svakako! — naceri se pakosno.

— Digao bih ruku i na ženu ako bi mi se tako glupavo ispriječila na putu kao ti!

Užasnuta, Kathleen Almond pokrije lice rukama, naglo se okrene i potrči jecajući niz hodnik.

Bijesno mrmljajući vrati se Rod Andrews k pisaćem stolu.

Do vraga i ta ženska, baš je sada morala naići da ga zadržava. Bila je, doduše, zgodna i u nekim mu je prilikama dobro poslužila. Ali sada je za njega postala nekorisna i bezvrijedna. Zašto, dakle, da se bavi s njom? Od nje mu ionako nije prijetila opasnost.

No, koliko se u tome varao spoznao je tek kada je pretražio pisaći stol, pograbio putnu torbu i pohitao k vratima.

Ali prije nego što je dospio rukom posegnuti za kvakom, vrata se otvore i na njima se pojavljuje čovjek gnjevna lica.

Bio je to oružar Simpson.

— Što hoćete? — otrese se Andrews. — Mićite mi se s puta, čovječe! Nemate prava da...

— Imam! — upadne mu Simpson u riječ. — Upravo sam sreo gospođicu Almond. Bila je sva izvan sebe jer ste joj vi, gospodine Andrews, prijetili da ćete je istući! Zato ćete sada otići k njoj i kao džentlmen urediti tu stvar!

— Ako je samo to — naceri se odvjetnik — onda ćemo to odmah srediti. Kad je čovjek umoran od neprospavane noći, često govori nepristojne riječi.

— Hm — progunda Simpson pomirljivije. — Ipak se muškarac nikada ne bi smio toliko zaboraviti da jednoj dami prijeti batinama.

— Hvala na savjetu — kimne Andrews — a sada me, molim vas, propustite.

Simpson odstupi u stranu.

Duboko odahnuvši uspne se Andrews na sjedište svog jednogrega. Zamalo mu taj priglupi tikvan nije sve upropastio.

Odvjetnik ubaci putnu torbu pod sjedište i osvjedoči se da mu se vinčesterka nalazi nadohvat ruke, pa potjera konja.

Oružar istrči na drveni nogostup.

— Hej, gospodine Andrews! — vikne. — Zar niste htjeli da se...?

Prekine se u pola rečenice videći da odvjetnik ne mari za njegove riječi.

Uskoro se jednogreg izgubi s vidika, zavijen oblakom prašine.

Tragovi željezom okovanih kotača bili su vrlo uočljivi.

Jim Defrees i njegovi pratioci zastanu na mjestu na kojem je jednogreg zaokrenuo.

— Andrews! — uzvikne Darren Low. — On je na Almondovu ranču saznao što se dogodilo!

— A zatim je pokušao upozoriti Paula McNaneyja — doda Hank Giffirin.

Jim se obrati predradnicima.

— Čuo je pucnjavu i pobjegao odavde. Gospodine Giffirin i gospodine Low, hoćete li povesti zarobljenike i ove mrtvace do grada? Ja moram požuriti.

Predradnici pristanu na njegovu molbu. Bili su svjesni da je potreban još samo jedan korak do okončanja teškog sukoba. A obojici je bilo stalo da se razdor između dva velika ranča što prije zauvijek zaboravi.

Jim potjera konja brzim galopom prema Lockhartu. Šerif je ustanovio da su tragovi jednogrega stari najviše jedan sat, što nije bila prednost koja se ne bi mogla nadoknaditi. Zamislivši sebe u odvjetnikovu položaju, Jim nasluti što bi ovaj mogao poduzeti da spasi kožu.

Sunce je već povisoko odskočilo na bistrom plavom nebu kad je šerif Defrees ušao u grad.

Pred Andrewsovim uredom hitro sjaše, kad se pojavi oružar Simpson.

— Gdje je Andrews? — upita ga Jim.

Naborana čela Simpson se zagleda u šerifa.

— Sve to vrijeme razmišljam što je spopalo tog čovjeka. Sada sam počeo nešto naslućivati, šerife. On je otjerao gospođicu Almond iz svoje kuće, čak joj je prijetio da će je izudarati. Svoju zaručnicu! Potom je u najvećoj žurbi napustio grad.

— Kada?

— Prije pola sata, šerife.

Jim požuri u gradsku staju. Njegov je ridan bio vrlo izdržljiv i mogao bi prevaliti još nekoliko milja, ali Jim nije htio svoju vjernu životinju iscrpljivati do krajnjih granica. Stoga je od vlasnika staje posudio najboljeg konja, šarca koji se odlikovao izdržljivošću i snagom.

Jim Defrees ponovo napusti grad. U međuvremenu se novost raširila mjestom. Mnogobrojni građani bili su već na drvenim nogostupima kad je Jim ostrim galopom protutnjao niz glavnu ulicu.

Šerif nije gubio iz vida tragove jednogrega. To je iziskivalo vrlo malo napora jer Rod Andrews na bijegu prema sjeveru nije imao osobitih mogućnosti odabiranja puta. Brežuljkastim terenom ne bi mogao brzo i neometano napredovati, stoga je bio prisiljen da se kreće otvorenom cestom. Onom istom cestom kojom se Andrews često vozio da bi se sastao s Paulom McNaneyjem u njegovu skrovištu.

Andrews je, doduše bio u vremenskoj prednosti ali je njegov progonitelj kao jahač bio brži.

Nedaleko od šume u kojoj se skrivao Paul McNaney, Jim upravi šarca na jednu uzvienu odakle mu se pružao dobar pregled nad okolicom.

Njegova se pretpostavka obistinila.

Jasno vidljiv povlačio se oblak prašine brežuljkastim terenom prema sjeveru.

Jim procijeni udaljenost na milju i pol.

Bez zadržavanja nastavi potjerom.

Kopita njegova šarca tutnjala su jednakomjernim ritmom po utaba-

noj, tvrdoj zemlji ceste. Svakim korakom šerif se sve više približavao bjeguncu.

A tada, iza jedne okuke na cesti, iznenada ugleda jednogreg. Iako je bio udaljen svega sto koraka, Andrews još nije opazio da ga netko slijedi.

Mora da mu je konj bio potpuno iscrpljen jer se kretao polaganim korakom. Stoga mu se Jim Defrees vrlo brzo približavao. Kad je stigao na pedeset koraka, odvjetnik se odjednom naglo osvrne. Andrews je napokon razaznao zvukove udaraca kopita koji su se razlikovali od zvukova koraka njegova konja.

Jim je vidio kako se odvjetnik ustrašio i pograbio vinčesterku. Stežući uzde koljenima, Andrews se okrenuo na sjedištu kola i otvorio vatru na šerifa, ispalivši tri hica za redom.

Šerif nije trebao čak ni da se izmakne jer su meci preletjeli visoko iznad njega.

Andrews ispusti pušku, dohvati bič i stane žestoko šibati potpuno izmurenog konja. Ali koliko se god trudio, nije ga mogao natjerati na življe kretanje.

Tada sunovo pritegne uzde i zauzstavi jednogreg.

U paničnoj žurbi skoči sa sjedišta, dograbi vinčesterku i baci se u zaklon iza lijevoga stražnjeg kotača.

No njegove su oči uzalud tražile cilj.

Jim Defrees već se bacio iz sedla i nestao u guštiku. Njegov je konj stajao ovješene glave s uzdama što su se vukle po tlu.

— Predajte se, Andrews! — vikne Jim ostrim glasom. — Ne preo-

staje vam ništa drugo! Paul McNa-
ney je sve priznao!

Prasak pušcanog hica bio je jedi-
ni odgovor.

Andrews je pucao nasumce jer
Jim nije osjetio čak ni zujanje met-
ka.

— Prestanite s glupostima! —
ponovno vikne Jim. — Odbacite
oružje i izidite iza kola!

Andrews bijesno uzvikne i pono-
vo zapuca, kao da je sišao s uma.
Više nije bio u stanju uvidjeti da je
njegova sudbina zapečaćena.

Jim Defrees podigne pušku i nani-
šani. Odjekne pucanj i njegov se
metak zarije u drvenu oplatu jedno-
prega, zasipajući odvjetnika u lice
iverjem razmravljenog drveta.

Ne obazirući se na to, odvjetnik
uzvrati hitac.

Jim hladnokrvno ponovi isti trik.

Ovoga puta postigao je svoju
namjeru.

Začulo se metalno škljocanje kad
je kokot Andrewsove vinčesterke
udario u prazno.

Jednim skokom Jim jurne iz gu-
štika i potrči preko ceste.

Drhtavim prstima Andrews je
pokušavao ugurati novi metak u
magazin svoje puške.

Ali nije uspio. Njegovo se lice is-
krivi od straha. Skočivši na noge
zavitla praznu vinčesterku prema
šerifu.

Jim u trku iskorači samo jedan
korak u stranu i izbjegne udarac.

Andrews se okrene i prestravljen
pojuri niz cestu.

Šerif ispusti vinčesterku i u neko-
liko dugačkih skokova dostigne bje-
gunca.

Ispruživši ruku ščepa Andrews
za rame i naglim, ga trzajem okre-
ne.

Odvjetnik zatetura, spotakne se i,
izgubivši ravnotežu, strovali se u
prašinu ceste.

Ugruvan od pada očajničkim se
naporom prevrne na leđa pokušava-
jući se uspraviti.

Bljedo mu lice prekrije sjena še-
rifa koji je stajao nad njim i gledao
ga odozgo.

— Što čekaš? Pucaj! — vriskao
je Andrews piskavim glasom. —
Ustrijeli me, pseto prokletu! Hajde,
pucaj već jednom!

Smrknutim osmijehom Jim De-
frees odmahne glavom.

— Ovu ti uslugu neću učiniti,
ubojico! Ti si pravi ubojica moga
prijatelja Cartera! I rančer Almond
također leži na tvojoj savjesti! A da
ne govorim o svim onim poštenim
ljudima koji su u ovom krvavom
ratu pašnjaka izgubili živote!

— Pucaj! Pucaj! Samo jedan me-
tak! Nitko te zbog toga neće poziva-
ti na odgovornost! — urlao je odv-
jetnik.

Njegov glas postao je sve tiši,
dok nije počeo cviljeti poput prebi-
jena psa.

S izrazom gađenja šerif ga ščepa
za kaput i grubo ga trgne na noge.
Odvukavši ga do svog konja, dobro
ga sveže lasom i posjedne u kola.
Andrews više nije pustio glasa. Bio
je potpuno slomljen. Skupivši se
sav u sebe sjedio je zguren na
tvrdom sjedištu i ravnodušno pro-
matrao kako šerif uzjahuje svog šar-
ca, prihvata zaprežnog konja za
uzdu i okrećući kola stane se vraća-
ti prema Lockhartu.

Kada su stigli u grad, Rod Andrews bio bi najradije propao u zemlju.

Nije bilo građana, koji nije napustio svoju kuću da prisustvuje bijednom povratku čovjeka koji se pretvarao da je jedan od njih, a zapravo je bio zločinac.

Među ljudima okupljenima na nogostupu Jim je ugledao i Kathleen Almond.

• • •

Hank Giffrin i Darren Low nalazili su se s oružarem Simpsonom u šerifovu uredu.

Rod Andrews izbjegavao je da pogleda u ijednoga od njih kad ga je Jim sproveo u posljednju ćeliju. Četvorica preživjelih iz družbe Paula McNaneyja dočekaju odvjetnika psovka i bijesnim prijetnjama.

Giffrin je otposlao glasnika Seanu McNaneyju.

Jim zamoli obojicu predradnika da ga pričekaju u uredu. Imao je obaviti još jednu neprijatnu dužnost.

Našao je Kathleen Almond u liječnikovoj kući. Djevojka je ostala mirna i vrlo sabrana kad joj je sve objasnio.

Pošto joj je sve ispričao, dugo je šutjela.

Tada ga pogleda suznim očima.

— Mora da sam bila slijepa, šerife. Možda zato što nikada nisam napuštala ovaj kraj gdje sam rođena. Tu žive samo poštjeni ljudi.

— Zna li vaša majka što se dogodilo? — upita Jim.

Kathleen odmahne glavom.

— Ne. Ona se sada polako oporavlja od udarca. Čim joj bude bolje, pokušat ću joj objasniti. Sada to ne bi mogla podnijeti.

Jim ustane i oprostí se.

— Vaš je predradnik valjan čovjek, gospođice Almond. On će vam pomoći. Budete li imali nekih drugih briga, možete se pouzdati u mene.

Kathleen mu stisne ruku.

Kada je Sean McNaney stigao u grad izgledao je kao i uvijek, jedino što je djelovao malo umornije.

— Hvala vam, šerife Defrees.

Bilo je to sve što je Sean McNaney izgovorio kad su se s Giffrinom i Lowom sastali u šerifovu uredu. A Jim je dobro shvatio što je za starog rančera značilo da izgovori te riječi.

Sean McNaney odlučio je pokopati svog sina na zemljištu ranča Slomljeni Luk, daleko od grada i daleko od imanja na Pinewood Creeku. Nije želio da se ljudi prečesto podsjećaju na to kakva je ružna ljaga bačena na ime McNaneyjevih.

Između dva velika ranča sklopljen je novi ugovor o pravima korištenja vode. Zemljište bivšeg Huffmanova ranča podijeljeno je u dva dijela, za što je udovici sitnoposjednika bila isplaćena lijepa svota novaca. Od prodaje su bili izuzeti jedino izvori, koji su službeno bili predani u nadležnost okruga Lockhart, kako bi se izbjegao svaki mogući sukob.

Jim Defrees nije imao razloga da napusti ovaj kraj.

K R A J

KENNETH FOWLER

ZAKON I ORUŽJE

— Promisliti i odlučiti! — glasila je kriatica suca. I on se, upravo poput čovjeka koji pokušava zatjerati četverobridni klin u okruglu rupu, svojski potrudio da bi tu mudrost primijenio na mog brata Eddieja Bencea. A pomoćniku šerifa u gradu samo bi u najrjeđim slučajevima preostajalo dovoljno vremena za »promišljanje i odlučivanje«, a najmanje kad bi se našao pred čovjekom čija ruka već počiva na dršku kolta i koji želi ubiti pod svaku cijenu.

Donedavna je odnos između suca i mene bio sasvim pravni i formalni. Međutim, prošloga tjedna dođe do žestoke raspre i, sudeći prema zvukovima... bučnim koracima, povremenom nakašljavanju i prezirnom otpuhivanju... oluja je mogla izbiti svakog trenutka.

No, stiže ipak prije nego što sam očekivao.

— Tolberte!

Sudac Andrew Jackson Strong još je uvijek mogao svojim glasom izazvati dojam u porotnika, no ja sam u njega studirao već dulje od jedne godine i odavna sam se navikao na to.

Ustanem od malog pisačkog stola i uđem u njegov ured.

— Da, gospodine?

Sučev se trbuh objesio preko naslona za ruke njegovog starog pokretnog

stolca; zavalio se unatrag kao da se boji da bi mogao podleći srčanoj kapi. Ne podigavši pogled, nastavlja čitati iz jednog spisa:

— Prijestup.

— Privatni ili javni...

— Pahl! Dosta toga! Svaki glupan to može naučiti naizust. — Pogleda me svojim plavim očima preko okvira naočala. Pri svakom pokretu stolac je zaškripao iz svih spojeva. — Gdje je Eddie? — odjednom promijeniti predmet razgovora.

— Mislim da je u uredu Toma Lockmana... ili u obilasku.

— Želim porazgovarati s njim.

— Bojim se da nećete uznapredovati, gospodine — rekoh. — Eddie je...

— Prepustite to meni! — Odbaci spis na stol i udari šakom po njemu. — Zakonski sam staratelj svojoj unuci, Tolberte. Bez moje privole ne može se udati za Eddieja Bencea, niti bilo kojeg drugog muškarca.

— Točno, gospodine — suglasim se. — Ne prije slijedećeg mjeseca.

— Prema tome — mrko me pogledao — Eddie već broji dane, zar ne?

— Prije negoli sam uspio išta odgovoriti, sudac prasne:

— Za jedan mjesec, ugasit će moja zakonska odgovornost za nju, ali ne i moralna Tolberte! Ne namjeravam prepustiti unuku mladom neotesancu

kojega će možda ustrijeliti na cesti, putem od oltara do kuće!

Predobro sam znao što mu je na srcu. Prije mnogo vremena njegova je kćerka Abby pobjegla s Royem, sinom šerifa Toma Lockmana. A Roy, teksaški rendžer, ustrijeljen je samo nekoliko tjedana kasnije, prilikom vatrenog okršaja s kradljivcima stoke.

Abby je toliko tugovala da je umrla prilikom poroda. Strong je doveo dijete iz Teksasa. Nekoliko dana nakon njegovog povratka umre mu i žena. Sudac je Lockmana smatrao krivcem za vlastitu nesreću i otada nije s njim progovorio ni riječi...

Pogledam suca i odjednom se sažalih na njega. Pogled mu je bio usmjeren u portret Edmunda Burkea što je visio na zidu. Taj engleski državnik bio je sučev idol; njegove knjige i spisi ispunjavali su police širokog ormara.

Stara sučeva rana ponovno se otvorila. Uvidio je kako događaji prijete da će se ponoviti i stao se svim silama opirati tome.

Uspravi se i prodorno me pogleda.

— Vaš je brat — započne glasom punim predbacivanja — pokušao nezreloj djevojci zavrtjeti glavom iza svojih leđa. No ja ću se naoružati za borbu, opasat ću se mačem!

Zdvojno pogledam anatomske područje oko kojeg čovjek redovito opasuje mač.

— Tko nam se suprotstavlja, oštri naše živce i povećava našu borbenu snagu. Od našega protivnika time se pretvara u našeg pomagača.

Nije mi bilo teško prepoznati taj citat. Poznavanje Burkeovih djela u suca je bio obavezan predmet. Padne mi na um još jedan citat istoga pisca.

— No Burke kaže i to da se budućnost ne može izgrađivati prema prošlosti.

— Mislim da ne biste trebali dublje zalaziti u taj predmet razgovora, Tolberte! — Sudac me pogleda ledenohladnim pogledom. — Bilo bi bolje da ste pomislili na staru poslovicu: De mortuis nil nisi bonum... o mrtvima se govori samo dobro. U našem pozivu uvijek mora prevladati objektivnost, nikada ne smijemo dopustiti da na nas utječu osjećaji. Moramo promisliti

i odlučiti, Tolberte, ukloniti sve što je suvišno i pokušati doprijeti do suštine činjenica koja može biti i gorka.

— Da, gospodine, ali...

— Nerazboriti mladić s koltom o boku — prereže me sudac u po riječi — nije sposoban razmisliti ni odlučiti. On...

— Ne biste li i vi rekli, gospodine — prekinem sada ja njega — da postoji bitna razlika između čovjeka koji uopće ne misli i drugoga koji je prisiljen misliti brzo?

— Koješta! Naoružani šerif uvijek misli samo jedno: ubiti ili biti ubijen! On je poput bezdušnog stroja; uvijek se povodi samo za nagonom. — Kratkim pokretom izvuče spis iz ladice i gurne mi ga. — Poziv za Jakea Hardu — progunda. — U vašem je interesu da to pogledate, Tolberta, a onda ga dostavite.

Kad sam se, sat kasnije zaputio s pozivom u džepu, pomislim na njegove riječi. Suština činjenica koja može biti i gorka. Činjenica se sastojala u tome što je sudac postao umorni i ogorčeni starac koji više nije mogao promatrati događaje u njihovim prirodnim odnosima.

Sasvim odsutan duhom krenuh prema stanu Jakea Hardu. Dokle god ovdje na Zapadu vlada zakon oružja, dokle god kolt potiskuje nastajanje doista civiliziranih odnosa, bit će potrebni čvrsti momci da bi održali red i poredak. Sudac je uistinu predugo držao svoj nos među stranicama prašnjavih knjiga. Oštar, nagrizaajući dim baruta još nikada nije dopro do njega.

Poput odgovora na moje misli odjednom negdje prasuše hici; zgurim se i zastanem. U istom trenutku ugledam brata na ulazu u Eversons Mercantile. Brzo se ogledao i nestao iza dvokrilnih vrata na pero saluna »Blue Chips«, što je pripadao Randyju McCollumu.

Dok sam prelazio ulicu i ulazio u salun, zla se slutnja podigne u meni. No, već na vratima odahnem s laknućem; ugledam trojicu teksaških kaubojaka koji su naumili pozabaviti se na vlastiti način. Dvojica su bili poprilično pijani, ali je treći... snažan momak smolasto crne kose i sa crtom surovosti oko usta... izgledao posve triježno.

Očito, nije imao nikakvih dobrih namjera.

Crnokosi kimne svom drugu.

— Hajde, Shorty. — Postavi ih još nekoliko, ne bi li tim slabokrvnim momcima pokazao kako to radi Teksašanin.

Vidio sam kako su poslužitelj i gosti stali u zaklone. Mali, krivonogi kau-boj dogega do bara. A onda začuh glas svoga brata.

— Ostavite boca! — Obratio se crnokosom. — Vježbama u gađanju možete se pozabaviti izvan grada. Ako vam se to ne sviđa, možete pohraniti kolt u šerifovom uredu.

S neprikriivenom drskošću u izrazu lica, momak se polagano okrene. Kad sam mu ugledao oči, hladni mi se trnce spuste niz leđa. Bile su blijedošive. Oko krajičaka usana uspjenušala mu se slina.

— Do vraga, i s tim vašim naredbama, gospodine.

— Što se mene tiče, proklinjati možete koliko vam duša želi. — Sasvim mirno će Eddie — no ostavite kolt na stolu iza vaših leđa. A želite li otvoriti nekoliko boca, poslužite se vadičepom.

Momak prodorno pogleda Eddieja.

— Prokleta sam žedan, gospodine. Vadičepom to ne bih mogao uraditi dovoljno brzo.

Zeludac mi se pretvori u grumen leđa.

Bratov glas poprimi prizvuk kakva još nikada nisam čuo: bio je ravnodušan i oštar. Istodobno!

— Nerado pucam u glupana, no kad već tako mora biti, učinit ću to.

Teksašanin mu je netremice gledao u oči. Glas mu je bio varljivo tih.

— Odlazite... i to što prije!

Sve ostalo odigralo se munjevitom brzinom. Eddie zakorači korak naprijed, a onda istodobno prasnu dva pucnja. Oči mu nisu baš posve u redu, no ušima nevjerovatno točno zapažam i najmanji šum. Najprije začuh struganje kovine po koži, onda prasnuše oba hica, a nakon toga se jedno tijelo sruši na pod uz mukli udarac. Hvala nebesima, nije to bio Eddie.

Udaljenost između dva oblačića barutnog dima, što su se polagano dizali, iznosila je otprilike četiri metra. Najradije bih povratio. Skočim k Eddieju;

gosti stanu prilaziti sa svih strana. Netko u pozadini nešto reče.

— Mrtav je — ustanovi Eddie.

Sjedili smo oko pisaćeg stola u Lockmanovu uredu: Eddie, šerif, Ellie Lockman i ja. U međuvremenu prodoše dva sata i o novosti se raspravljalo posvuda u gradu. Ellie, čini se, još uvijek nije mogla povjerovati. Vidjelo se na njoj da bi se najradije privila uz Eddieja.

Zapitah se nije li i sudac saznao novost. Ellie pročita to neizrečeno pitanje i u Eddiejevim ozbiljnim očima.

— Sudac zna — reče djevojka.

Eddie pogleda u stranu.

— Prije ili kasnije ionako bi saznao.

— I tako je ulje doliveno na vatru — Tom Lockman otegne lice.

— Nipošto!

Ellie je, istina, bila samo nježna djevojka, no oko usta je imala isti tvrdo-glavi potez kao i sudac. Mekane sivo-plave oči potjecale su od oca. Bila je odjevena u lijepu, lanenu plavu haljinu opšivenu čipkama.

— Napuštam djeda. — Ellie pogleda Eddieja.

— Ništa od toga — promrmlja Tom Lockman i zabrinuto se okrene k meni. — Bilo bi to povezano s teškoćom, zar ne, odvjetniče?

Kimnem.

— Još mjesec dana, Ellie.

— Sasvim mi je svejedno! Neću natrag! — Zajeca. — Zbog Eddiejeve borbe s Teksašaninom u nas je došlo do velikog loma.

Lockman ustane, obiđe pisaći stol i položi nabrekle šake na djevojčina ramena.

— Poslušaj djeda — reče. — Andy se ocijepio od svih, a iznutra je natruo poput stare jabuke. Moramo mu pomoći.

— Mrzim ga! — procijedi Ellie i brizne u plač.

— Promisliti, odlučiti — promrmljam kad ju je Tom naposljetku, smirio i poslao kući. Sjećanje na sučevu uzrečicu odjekivalo mi je u ušima poput gorke poruge: pomislio sam na trenutak kad je započela borba u salunu »Blue Chips«. Ne reagira li čovjek munjevitom brzinom kad mu netko tako otvore-

no zaprijeti s koltom u ruci, bit će mrtav i prije nego što prasne pucanj.

Glas Toma Lockmana prekine moje misli.

— Zove se Curtis Dason — govorio je Eddieju. — Dva mu brata rade u Long Bellovoj momčadi, koja je dotjerala stado iz Teksasa: Jack i Mort. Kad su došli po pokojnika, upozorio sam ih da se ne pokazuju u gradu.

Eddie ustane.

— Pripazit ću.

— Pričekajte! — Lockman počepka po papirima na stolu. — Posjetio me je Duke Masserene. Tvrdi da je Charlie Towner opet bio na njegovoj livadi. Trebalo bi da odmah pogledaš tamo preko.

— To je moja borba, Tome. — Eddie žmirne.

— Do vruga! — Lockman skoči. — Sada me poslušaj! — Dasoni su na zlu glasu u cijelom kraju. Nalješ li na njih, odmah me obavijesti! Razumijesh li?

— Tom je u pravu, Eddie — umijeh sam se. — Moraš se najprije smiriti.

Eddie se podrugljivo nasmiješi.

— Možda ti je opet pri ruci koji od tvojih glasovitih citata, odvjetniče. Koji citat što će s nekoliko premudrih riječi ukloniti tu nevolju iz svijeta?

— Rado ću ti ga reći: Kad se urote zli, dobri moraju biti još složniji! Inače će pasti jedan za drugim, nepotrebno će se žrtvovati.

Zvučalo je to doista »premudro«; osjetih kako mi krv navire u obraze.

— Zvuči dobro, Berte. — Eddie me ozbiljno pogleda. — Proketo dobro!

Prije nego što je itko stigao ista reći, nabije, šesir i izide.

Kad sam izašao i krenuo prema hotelu i restoranu »Camrose«, u meni se opet pojavi neka slutnja. U džepu sam imao poruku što mi ju je sudac poslao prije nekoliko minuta. Rijetko me pozivao na jelo; bilo mi je sasvim jasno što ga je ovoga puta navelo da to učini.

Nabrana čela hodao sam mračnom ulicom. Moja je odluka čvrsta. Ovoga puta neću pomoći sucu čak ni ako zbog toga propadne obećano prijateljstvo. Spreman sam postaviti se uz

brata, makar se na drugoj strani urote bog i vrag.

Camroseov hotel i restoran nalazio se na križanju ulica Main i South. Približavajući se ulazu, pogledam prema konjima vezanim o motku.

Tek kad sam prošao kroz bar i ušao u restoran, sjetih se da sam primijetio i jednog konja sa žigom Long Bella. U restoranu je sve bilo mirno, a Eddieju ni traga ni glasa.

Sudac je sjedio za prvim stolom od vrata, sam. Njegova pojava djelovala je na mene poput šoka; izgled mu je odao nasmrtnu bolesnu čovjeka; njegovi inače punaški obrazi sada su upali. Još nije bio ni dotakao odrezak na tanjuru.

— Hvala vam što ste došli, Tolberte! — Rastreseno me pogleda. — Hvala, hvala — reče, a onda domahne konobaru.

Naručim isto jelo. Kad se poslužitelj udaljio, sudac nabode viljuškom komad odreska, gurne ga u usta, a onda ga stane žvakati... beskrajno dugo, kao da mu se u ustima nalazi grumen olova. U očima mu se pojavi izraz prebita psa koji čezne za milujućom gospodarevom rukom.

— Sve je prošlo, Tolberte — reče bez ikakva uvoda.

Nisam ni pokušao glumiti kako ne znam o čemu govori. Naravno, bilo mi je žao što ga vidim u takvu stanju, ali... Naposljetku, sam je kriv za sve! Povrh toga, nisam zaboravio što je namjeravao učiniti Eddieju.

— Poslije podne sam razgovarao s Ellie, gospodine — uzvratih. — Htjela vas je napustiti, no Lockman ju je poslao kući.

— Znam, sve mi je ispričala. — Odložio je viljušku i zavalio se na naslon. — Vi i Burke ste u pravu, Tolberte... budućnost se ne može izgrađivati na prošlosti.

— Onda to pokušajte iskoristiti što bolje!

Učinilo mi se da me nije čuo.

— Tolberte, sjećate li se onog Burkeova govora u kojem je rekao: »Svaki ljudski napredak, svaka vrlina i ponos, zasnivaju se, sve u svemu, na sporazumima i ustupcima«? — Ne pričekavši odgovor, nastavi: — Morao sam se sporazumjeti još prije dvade-

set godina. Tom Lockman je tada bio moj najbolji prijatelj. S razumijevanjem mi je pružio ruku, no ja sam je odbio.

U izrazu starčeva lica vidje'o se posve jasno koliko žali zbog tih izgubljenih godina; pa ipak, nisam pronašao nijedne utješne riječi.

— Kad je Abby tada pobjegla s Royem — nastavio je prije nego što mi je na um pao prikladan odgovor — to mi se učinilo neispravljivim sramotnim djelom. Svi su znali koliko sam se protivio Royevim ponudama, a kad je Abby pobjegla s njim, za mene je to bio težak udarac. Učinilo mi se da su uprljali moju čast. Časti — S usana mu sije šuplji smijeh. — Čast, što ju je tako lako uprljati...

Poznavao sam i taj Burkeov citat. Rekoh:

— Vaša čast nije bila time uprljana, gospodine. Samo ste to umislili.

Sudac polagano zakluma glavom.

— Ipak je tu bila jedna ljaga, Tolberte, sebičnost i ponos starca. A sada sam izgubio i Ellie.

Naglo ušuti. Mislim da smo začuli istodobno... bučne glasove u baru, korake i tresak prevaljene stolice.

Sudac skoči i preko ramena pogleda u bar.

Eddie je stajao za dugim šankom. Pogled mu je bio usmjeren u zid na drugoj strani Con Nolandera, poslužitelj stajao je za šankom; sav zaprepašten primijetih kako mu ruka pipka za sačmaricom što se nalazila između naslaganin sanduka viskija. Visoki, crnokosi momak pokraj stražnjeg zida zapazi taj pokret.

— Hej, Johnny! — dovikne poslužitelju. — Podignite ruke uvis i dodite ova-mo!

Dok je Nolandera nevoljko udovoljavao tom zahtjevu, na ulazu ugledah još jednog čovjeka, koji ni na trenutačak nije ispuštao Eddieja iz vida.

Koljena mi postanu mekana poput maslaca. Dasonovi! Priklještili su Eddieja! Prisjetim se Lockmanovih riječi. Eddie ga mora trenutačno obavijestiti čim ugleda tu dvojicu. A kako da to sada učini?

Nalikovalo je to na sablastan prizor iz muzeja voštanih figura.

Već u slijedećem trenutku nastane metež. Sudac pobrza prema sačmarici iza šanka. Vidio sam kako je ispružio ruku prema njoj i pravodobno se zgurio iza šanka; a onda prasne kolit u ruci crnokosog Tane otkine dugoljasti iver, a onda sudac podigne cijev.

Dok sam izbrojio četiri hica, sekunde su nalikovale na vječnost: jednom je prasnula sačmarica, a onda odjeknuše tri hica iz kolta.

Istetirao sam u bar. Vladala je grobna tišina. Pod stražnjim zidom ležao je čovjek koji je poslužitelju doviknuo zapovijest. Sačma mu je sasvim iznakažila lice, tako da se više nije moglo prepoznati. Brzo pogledam u stranu. Eddie se nagnuo nad drugog čovjeka i upućivao znatizeljnike da se udalje.

— Dovedite liječnika! — poviče zatim.

Nisam znao što bih započeo. Netko me naglo uhvati za ruku i povuče u restoran.

— Prokleti konobar! — progunda sudac. — Još vam uvijek nije donio odrezak!

Sjedismo za stol; stadoh zuriti u suca. Otkopčao mu se uškrobljeni ovratnik i sada se njihao pod lijevim uhom. Crna kravata sasvim mu se iskrivila.

Zbrkane riječi proletješe mi glavom.

Promisliti i odlučiti... Ubiti ili biti ubijen... Bezdušni stroj...

Čini se, sudac je čitao moje misli. Upadljivo se nakašlje.

— Učio sam vas da promislite i odlučite, Tolberte... sve do današnjeg poslijepodneva.

— Da, gospodine. Upravo sam pomislio...

— Nakon sukoba s Ellie bio sam spreman na povlačenje, no ipak sam htio spasiti obraz. — Pokušao je popraviti ovratnik, no on iskoči na drugoj strani. Naposlijetku ga strgne i baci na pod. — Poznata vam je Burkeova primjedba o ljudskom duhu, Tolberte: »Polagan je napredak ljudskog duha«?

— No on napreduje, gospodine.

— Uz teške boli, Tolberte, uz teške boli. — Domahne poslužitelju i naruči kavu. Upravo mi je to sada bilo po-

trebno: kava u kojoj će žlica moći stajati okomito. Upravo ispismo svaki po šalicu, kad ugledah Lockmana kako ulazi u restoran. U prvom trenutku nisam mogao povjerovati očima, no tada on bez ikakva okolišanja priđe našem stolu, postavi se iza mene i položi mi ruke na ramena.

— Ti stari luđače! — reče sucu.

Andres Jackson Strong problijedi.

— Sjedni, Thomase! — reče promuklim glasom i primakne mu stolicu. A onda čupne donju usnu i duboko udahne. Naposljetku deslovce prasne iz njega:

— Moram s tobom nešto raspraviti, Thomase. Zašto svih tih dvadeset godina nisi ni riječi prozborio sa mnom? — zapitao je razdraženim glasom.

Zabezeknuh se.

Kraj

DOSAD IZAŠLI ROMANI NOVE SERIJE »LASO«

22. M. Nichols: LOV NA WILMORA
23. E. M. Rhodes: PROSAO JE OVUDA ...
24. W. C. Macdonald: PETORICA ZA WALCKOTTA
25. W. O'Connor: JUBEJEVA ZAKLETVA
26. L. L'Amour: PAKAO PAPAGA
27. H. S. Sharon: KAD JE DOSLA MECAVA
28. J. Kirby: OPASAN POKLON
29. L. B. Patten: PUSTINJA KOJA UBIJA
30. H. S. Sharon: PROKLETI RANC
31. V. D. Overholser: IZGUBLJENO POVJERENJE
32. W. O'Connor: ZAMKA ZA KRADLJIVCE STOKE
33. R. Beakson: POMAHNITALI RANCER
34. D. J. Stevens: NOĆ OBRAČUNA
35. L. L'Amour: UKROČENA ZEMLJA
36. W. R. Cox: DJEVOJKA S ISTOKA
37. H. S. Sharon: CRNI ORAO
38. Tom West: SAMO MOJ PISTOLI
39. Scott F. Scott: ALABAMA
40. H. S. Sharon: PODVALA BILLA JACKSONA
41. Louis L'Amour: BEZDUSNI VODIC
42. W. O'Connor: OPASNI DOŠLJAK
43. W. O'Connor: OSAMLJENI ŠERIF
44. U. H. Wilken: PROKLETI ŽIVOT
45. S. H. Sharon: NAPAD NA KOČIJU
46. J. F. Beck: U IME ZAKONA
47. L. L'Amour: VISOKI STRANAC
48. L. L'Amour: OBRAČUN U PRERIJU
49. S. C. Lawrence: VRELI DAN U BUFFALU
50. P. Hangster: POVRATAK
51. J. F. Beck: OLOVO PRAVDE
52. Hal Warner: TRAGOVI U PUSTINJI
53. G. A. Lutz: PUCNJI U PRAZNO
54. E. Jones: NEUSTRASIVI SLADE
55. L. L'Amour: ZLATNA PLANINA
56. H. Hatten: SMRTONOSNI POKOLI
57. T. West: TEKSASANIN
58. E. Jones: SMRT SVIM IZDAJICAMA
59. W. O'Connor: KANJON SMRTI
60. L. L'Amour: KLAN SACKETTOVIH
61. D. Dean: OŠISANA OSVETNICA
62. D. Dean: VATRENA OSVETA
63. J. Gilmoor: LOV NA SVJEDOKE
64. C. Hunter: ALI TADA SE POJAVIO SAM
65. F. Glaser: VRIJEME OBRAČUNA
66. F. Short: NI PAKAO ME NEĆE
67. R. Ullman: JACKSONOV KLAN
68. G. Lord: TAJNI TOVAR
69. W. O'Connor: STOTINU DANA PAKLA
70. F. Short: SKINITE HULJU IZ SEDLA

U PRIPREMI:

71. A. C. Morgan: REVOLVERAŠI SU ČEKALI

KOD VAŠEG PRODAVAČA NOVINA

**BIBLIOTEKA KRIMINALISTIČKO
— LJUBAVNIH ROMANA**